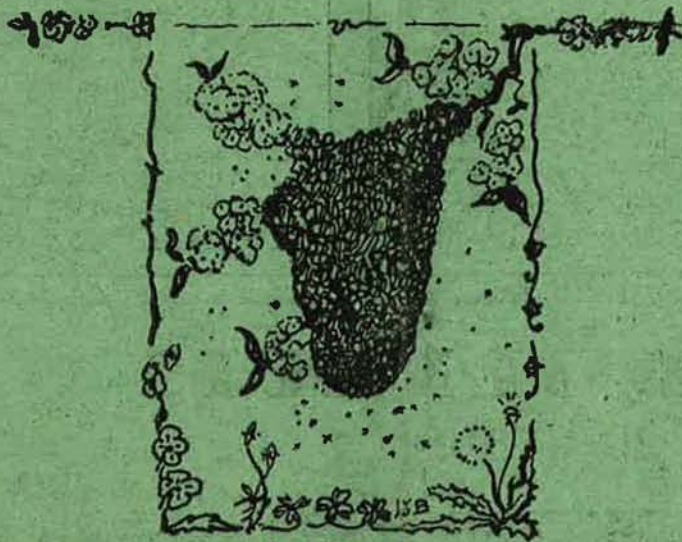
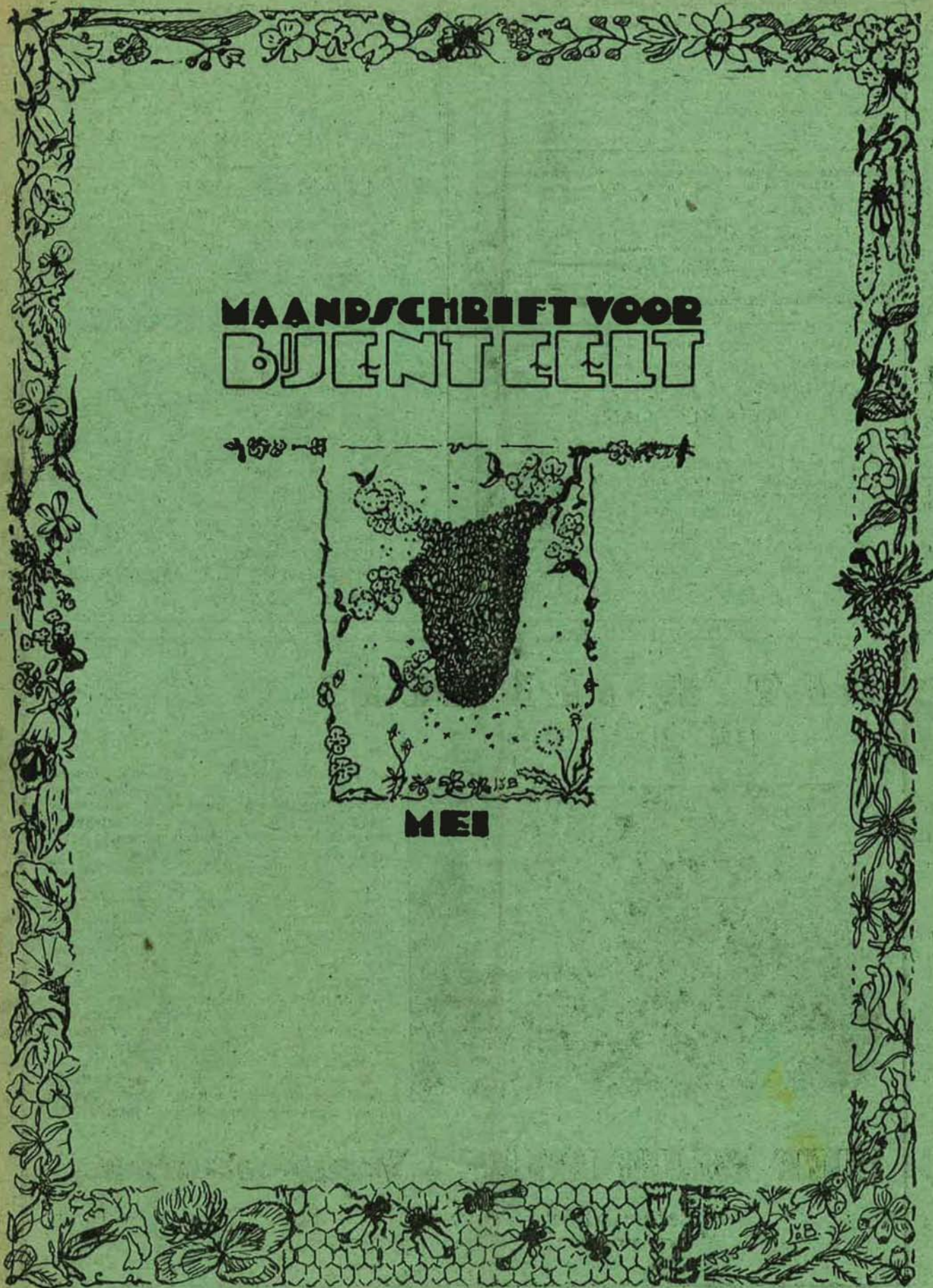

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

MEI

PRIJS. DER ADVERTENTIES

Per 1/1 pagina f 150.— Per 1/2 pagina f 25.—
Per 1/4 pagina f 80.— Per 1/16 pagina f 15.—
Per 1/8 pagina f 45.—

Speurbijtes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent.

Op 23 Maart werd geheel onverwacht, na een kortstondige ziekte, in hoger heerlijkheid opgenomen onze voorzitter, de heer

H. RIETMAN

in de gezegende ouderdom van 79 jaar. Vele jaren was hij een trouw lid van onze vereniging en een goede raadgever voor de imkers. Dat hij ruste in vrede.

BESTUUR EN LEDEN VAN DE AFD. HENGELLO (Gelderland).

Het Bestuur van de afdeling Leeuwarden van de Vereniging tot Bevordering van Bijenteelt in Nederland brengt langs deze weg zijn

HARTELIJKE DANK

aan allen die op enigerlei wijze hebben bijgedragen tot het welslagen van het Gouden Jubileum. De grote opkomst, de gezellige sfeer, de hartelijke samenwerking en de spontane hulde, ook in de vorm van geschenken, hebben het ten zeerste getroffen. Het is het bestuur onmogelijk allen afzonderlijk te bedanken.

Het Bestuur der afd. Leeuwarden v. d. Ver. tot Bev. v. d. Bijenteelt in Nederland

W. J. HARTSTRA, JUBBEGA (Fr.) - Giro 489285
Magazijn v. Imkersartikelen. - Bijenstand Hartelust. Wij kunnen U direct uit voorraad leveren Aluminium Dathepijpen, prima f 6.—; Berokers van koper f 10.75; rúime bijenkappen (paardehaarvizier) f 2.50; idem (zwart vizier) f 1.75; paardehaarvizier 35 x 30 cm f 1.25; zwarte vizieren 40 ct.; Honingbussen inh. 25 kg, 10 kg, 5 kg en 2½ kg, prijs resp. f 2.—, f 1.25, f 0.75 en f 0.55; Box lederen handschoenen f 8.—; Schroefdooppen op 1 ponds flacons per 100 f 3.75; Afstandsbl. per 100 f 2.—; Vaseline per kg f 1.50; Kartoninlagen per 100 f 1.—; Bijenvegers f 1.50; Kaasdoek breed 1.10 m à f 1.50 p. m.

HET LEVEN DER BIJEN

door

Dr. A. MINDERHOUD, Rijksbijenteeltconsulent.
Dit boekje omvat de volgende hoofdstukken:

1. De voortplanting der bijen.
2. Ontwikkeling van eitje tot volkomen insect.
3. De arbeidsverdeling der werkbijen.
4. Bijzonderheden uit het leven der vliegbijen.
5. Periodieke verschijnselen in het bijenvolk.
6. De winterrúst.
7. De voorjaarsontwikkeling.
8. Het zwermen.
9. Kunstzwermen.
10. Zwermverhinderling.
11. Waarom bij vele imkers de heidevrucht zo vaak mislukt.

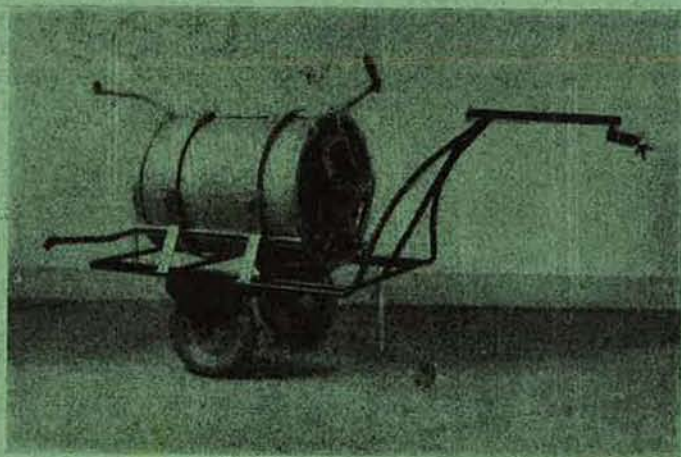
Iedere imker moet het leven der bijen kennen om met succes bijen te kunnen houden. Dit boekje is een juweeltje op dit gebied. Het wordt franco toegezonden na betaling v. f 1.50 p. st. aan

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

Postrekening 1171.

HET BIJENHUIS

UW BIJENHUIS

Wij leveren twee zeer solide honingslingers:

1. Buitenwerk van vertind plaatijzer, zeer stevig metalen onderstel, korf van zwaar vertind ijzergaas, wormwielaandrijving, voor 3 broed- of 6 honingramen. Uiterst solide constructie f 132.50.

2. Een deskundige heeft voor ons een eenvoudige doch zeer solide honingslinger geconstrueerd, waarvan de prijs binnen ieders bereik ligt. Vertinde korf. Loopt op kogellagers. Gemonteerd in beuken vat. Voor 3 broedramen. Eenvoudig, sterk en praktisch en gemakkelijk te vervoeren. f 37.50.

Wij kunnen bestellingen aannemen op het hiernaast afgebeelde prima lichtlopend wagentje voor het vervoer van uw honingslinger. Voor afdelingen onmisbaar. De omvang van de slinger opgeven. f 62.40. Uit voorraad leverbaar prima vertinde Honingzeven met uiterst fijne koperen zeef. Gaat een mensenleeftijd mee. f 5.50.

HET BIJENHUIS - Wageningen

Telefoon 2863 - Postrek. 1171 - Bank: Twentsche Bank
Wageningen

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen. Tel. 2863. Postrekening 27772

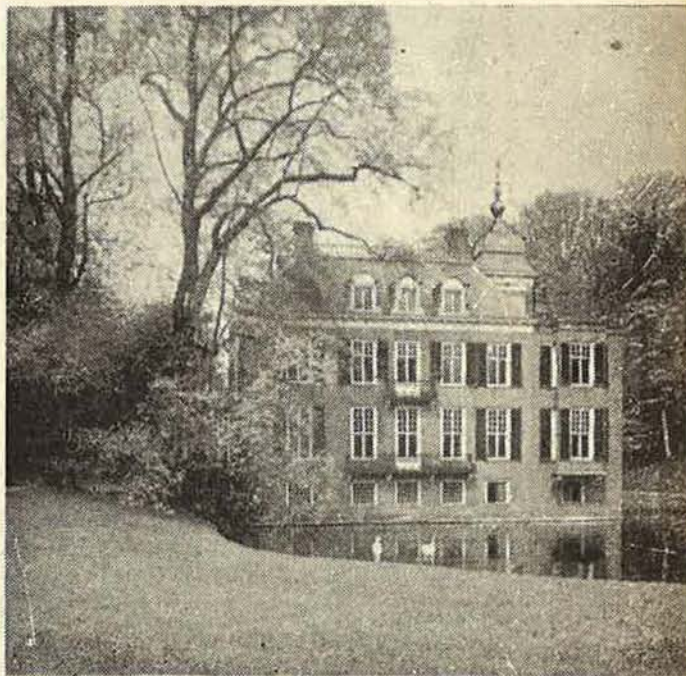
Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v. d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijenteeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

IMKERSDAG 1949 TE ARNHEM

27 Augustus zal dit jaar voor de Nederlandse imkers een zeer bijzondere dag zijn. Op deze datum zal n.l. de zoste imkersdag gehouden worden, welke ditmaal een speciaal karakter zal dragen, niet alleen door het bezoek van de buitenlandse deelnemers aan het Internationaal Congres, maar ook door de keuze van de plaats waar de imkers van geheel Nederland elkander zullen ontmoeten.

De afdeling Arnhem zal, in samenwerking met de afdeling Nijmegen, als gastvrouw van de vele bijenvrienden optreden. Dezer dagen is een commissie gevormd uit de besturen en leden van genoemde afdelingen. Deze commissie heeft zich tot taak gesteld de zoste imkersdag tot een onvergetelijke te maken, door een programma samen te stellen waarin een ieder in staat zal zijn ten volle te genieten, en de inschrijfgelden zo laag mogelijk te houden.

Niemand zal er aan twijfelen dat de keuze van Gelre's hoofdstad een bijzondere aantrekkelijkheid betekent voor de imkers. Nergens in ons land immers vindt men een stad, die door haar gunstige ligging een zo grote verscheidenheid aan natuurschoon en bezienswaardigheden heeft

aan te bieden en op een zo volmaakte wijze een harmonisch samengaan van stad en landbouw mogelijk maakt.

De uitgestrekte bossen rond de stad, de parken Sonsbeek en Zypendaal, de vele plantsoenen en pleinen maken Arnhem tot een buitengewoon aantrekkelijke stad, die zich bij uitstek leent voor het organiseren van grote congressen en bijeenkomsten. Op het tot buiten onze grenzen bekende Sonsbeek zal gelijktijdig met onze imkersdag een tentoonstelling van beeldende kunsten gehouden worden.

Wanneer men dan weet, dat deze imkersdag zal plaats vinden in het Rijksmuseum voor Volkskunde, het bekende Openluchtmuseum, enig in ons land, dan zal iedere rechtgeaarde imker geen moment aarzelen 27 Augustus vrij te houden voor een bezoek aan Arnhem.

COMMISSIE IMKERSDAG 1949 ARNHEM:

J. E. W. Put, 1e voorzitter, Jac. Marislaan 86, Arnhem;
B. van der Sande, 2e voorzitter, Javaplein 10, Nijmegen;
B. Th. Kinkelaar, 1e secretaris, Thijmstraat 31, Nijmegen
(K 8800) 24356; A. H. Becker, 2e secretaris, Nachtegaal-
pad 11, Arnhem, Telefoon 20887; J. Braakenburg, 1ste
penningmeester, Verl. Groenestr. 35, Nijmegen; S. S. Anema,
2e penningmeester, Boulevard Heuvelink 122, Arnhem;
H. G. Maagendans, Passavantlaan 14, Arnhem.

Boven: Het fraai gelegen kasteel Zypendaal in het gelijknamige park.
Links: Een hoekje van het prachtige park Sonsbeek, waar aan de
voet van de zware bomen de voorjaarsbloemen in volle kleurenpracht
prijken.

DEZE MAAND op de Bijenstal

De maand Mei is voor de beginnende imker de moeilijkste maand van het jaar. In Mei ontwaakt in onze volken gewoonlijk de zwerm drift. Over die zwerm drift en over de middelen om die te onderdrukken of in de juiste banen te leiden, zijn dikke boeken volgeschreven. Voor de beginnende imker gaat het er om, een eenvoudige en gemakkelijke methode te kiezen, die goede resultaten oplevert. Kiest hij een te ingewikkelde methode, dan raakt hij gemakkelijk het overzicht kwijt, vooral als er zich omstandigheden voordoen, die hij niet heeft voorzien. In plaats van een lust wordt het bijhouden hem dan gemakkelijk tot een last en dat dooft zijn enthousiasme. Om dat te voorkomen hebben we, na rijp beraad, een methode uitgekozen, die we in dit maandpraatje uiteen zullen zetten. De gevorderde imker, die reeds een flinke dosis ervaring heeft opgedaan en ook theoretisch behoorlijk onderlegd is, zal wellicht een andere methode kiezen.

Als dit Maandschrift verschijnt — het wordt door de drukker de eerste Dinsdag van de maand verzonden — zijn we echter nog niet aan het zwermen toe. Voorlopig behoeven we slechts het werk van April voort te zetten: zorgen, dat we sterke volken krijgen. Als er dracht is, en die is er op vele plaatsen op koolzaad, fruit, paardebloem enz., en het weer meewerkt, zorgen de bijen daar zelf wel voor. En behalve voor de groei van het broednest, zorgen ze dikwijls, vooral op het koolzaad en op de paardebloem, ook nog voor een gevulde honingkamer. Over het geven van een honingkamer hebben we reeds in April gesproken.

In streken, waar geen dracht is, gaan we door met drijfvoeren, nu iedere avond, als het de volgende dag goed weer belooft te worden. Volken, die bij een goede drachtbron staan en die we een honingkamer gaven, voeren we niet; die hebben we voldoende voer in de broedkamer meegegeven en boven de rooster mag geen suiker worden opgeborgen! Als er goede dracht is, let er dan vooral op, dat uw broednesten niet „verhoningen”, d.w.z. dat de bijen zoveel nectar in het broednest opbergen, dat de koningin geen ruimte heeft voor het leggen van eitjes. Reeds vóórdat dat gevaar dreigt, moeten we onze volken meer ruimte geven. Als te verwachten is, dat de dracht nog een paar weken aanhoudt en het weer gunstig lijkt, moeten we soms onder een gevulde honingkamer nog een lege honingkamer met kunstraat of uitgebouwde raten geven. Het klinkt erg optimistisch, doch bij goede koolzaad-dracht komt dat voor. Is de kans niet groot, dat deze tweede honingkamer behoorlijk gevuld wordt, laat de bijen er dan hun broednest in uitbreiden. Doch ook als er in het geheel geen kans is op een honingoverschot, moeten we de bijen ruimte geven. Is de broedkamer geheel met bijen bezet, plaats er dan een lege broedkamer onder met ramen met hele vellen kunstraat of gedeeltelijk met

uitgebouwde raten, waarin het volk kan afzakken. De koolzaadreizigers willen wij er in het bijzonder op wijzen, dat, ondanks goede dracht, de bijen in de tweede helft van Mei toch dikwijls zwermplannen maken, vooral als er niet voldoende ruimte gegeven is. Weest dus op uw hoede!

En nu het zwermen. Onze volken zitten „dik in de bijen”, er is darrenraat gebouwd, belegd en verzegeld en straks zullen de koninginncellen verschijnen. Wat moeten we nu doen? Dat hangt af van de dracht, die uw woonplaats of — tijdelijke — standplaats biedt.

a. *Geen zomerdracht, alleen heide.* Het heeft in dit geval geen zin het zwermen tegen te gaan. Als we in Mei of begin Juni onze volken delen, profiteren we met het dubbele aantal volken van de heide-dracht. Maak een vlieger of een vegeer. In het laatste geval behoeft u de koningin niet te zoeken. Lees in uw handboek na, hoe ge deze kunstzwermen maakt.

b. *Alleen zomerdracht (klaver, korenbloem, linde enz.).* Theoretisch is het het voordeligste om uw volken niet te delen. Een gevorderd imker kan, met min of meer ingewikkelde methoden, er dikwijls in slagen zijn volken ongedeeld en toch „uit het zwermen” te houden. Dat geeft de beste kans op de meeste honing. De beginnende imker, waarvoor deze rubriek in de eerste plaats bestemd is, doet echter verstandig niet meteen het onderste uit de kan te willen hebben. Ook vele inkers, die het niet om de mees'e honing te doen is, doch om het minste werk en het meeste genoegen, raden we aan, het eens met een zo klein mogelijke uitbreiding te proberen, waarbij we van 2 volken op 3 komen. We gaan er van uit, dat U twee volken op uw stal hebt staan. We beginnen onze werkzaamheden, als de volken zwermrijp zijn, doch vóórdat ze koninginncellen hebben aanzet. Behalve ons gewone gereedschap hebben we een lege kast nodig, met ramen, voorzien van hele vellen kunstraat. Er mogen ook wel een paar uitgebouwde ramen bij zijn. Verder een kleedje om de raten af te dekken. De kasten moeten uiterlijk veel op elkaar gelijken. En nu gaan we beginnen. De lege kast zetten we naast of achter ons neer, we nemen de ramen er uit en zetten die ergens zo neer, dat we ze onmiddellijk bij de hand hebben.

Nu bepalen we ons tot bevolkte kast no. 1. We lichten het dekkleedje een beetje op en blazen wat rook in de kast. Kleedje weer sluiten en een paar minuten wachten. De bijen hebben nu gelegenheid wat honing op te zuigen en de imker om na te gaan of hij alles, wat hij gebruiken moet, wel bij de hand heeft. Hierbij behoort een kistje, waarin we twee of drie raten tijdelijk kunnen opbergen.

Nu het kleedje voorzichtig afnemen en de bijen naar beneden roken. We werken van rechts naar

links, Raat no. 1 laten we op haar plaats. No. 2 en 3 bergen we even in ons ratenkistje. Raat 4 laten we zitten, doch we mogen die wel even naar rechts verschuiven om raam 5 er gemakkelijk uit te kunnen halen. In de ruimte, waar raam 2 en 3 hebben gehangen, schudden we achtereenvolgens de ramen 5 tot 10 af, zodat alle bijen in de kast komen. Het gemakkelijkst gaat dat, als we de raampjes op het aanhechtingspunt van boven- en zijlat stevig met de linkerhand vasthouden en met de rechterhand een flinke slag op de linker geven. De aldus afgeschudde ramen bergen we in de lege kast, die naast of achter ons staat, doch zo, dat ze in dezelfde volgorde blijven hangen als in de oorspronkelijke kast. Nu hangen we voor de ramen 5 tot 10, ramen met hele vellen kunstraat in de plaats. (Zijn er een of meer uitgebouwde raten bij, dan deze in het midden). Nu krijgt raam 4 een beurt. Daarna ondergaan de beide ramen uit het ratenkistje dezelfde bewerking en tenslotte raam 1. Nu hangen we de resterende ramen met kunstraat in de kast, zodat we het gehele volk no. 1 thans op kunstraat en lege raten hebben zitten. De hele handeling komt er dus op neer, dat we volk no. 1 al zijn raten met broed enz. hebben ontnomen. Zat ons volk op twee broedkamers, dan zetten we eerst de bovenste, met het kleedje er op, even terzijde en behandelen de onderste zoals aangegeven, daarna plaatsen we de bovenste weer op zijn plaats en schudden alle bijen in de onderste bak. We geven het aldus afgeschudde volk geen 20 lege ramen, doch slechts 10. Later kunnen we, naar behoefte, een rooster en daarop een tweede broed- of een honingkamer geven.

Als er dracht is, bouwt dit volk in enkele dagen de hele broedkamer uit. In dit geval is het het beste, niet alleen kunstraat te geven. Er is dan tijdelijk geen ruimte om de binnengebrachte honing op te bergen en eitjes te leggen. Dus een paar uitgebouwde raten in het midden hangen.

Dit nieuwe volk kan bij zware dracht zeer spoedig behoefte hebben aan een honingkamer en als het weer goed is, komt die gemakkelijk vol. Na enkele weken echter wordt de verzamelpaciteit van dit volk minder, want we hebben alle broed weggenomen en de aanvoer van jonge bijen staat dus straks gedurende drie weken stil.

Nu gaan we volk no. 2 behandelen. Dat gaat nog vlugger en eenvoudiger, want het enige, wat we behoeven te doen is, dit volk van zijn oorspronkelijke plaats verwijderen en het een nieuwe plaats geven. Dit volk verliest daardoor al zijn vliegbijen. Voor een directe dracht hebben we dus aan dit volk niet. Na een week of drie echter heeft het zich geheel hersteld; het is dan in staat om een flinke oogst binnen te halen.

En nu hebben we achter ons nog de lege kast staan, waarin we de raten van volk no. 1 hebben opgeborgen. We hebben deze raten met een kleedje afgedekt en de kast met de deksel gesloten. Deze kast zetten we nu op de plaats waar volk no. 2 gestaan heeft. Dit nieuwe volk krijgt dus het broed van no. 1 en de vliegbijen van no. 2. Het heeft geen jonge bijen en geen koningin. De vliegbijen zullen dus het broed moeten warm houden en we verrich-

ten de hele operatie daarom beslist des ochtends en alleen op een goede vliegtag. We zijn er alleen dan zeker van, dat er voldoende vliegbijen op het broed komen.

In dit volk lopen dagelijks honderden jonge bijen uit. Het wordt dus spoedig weer sterk. Het is echter moerloos en het zal op het jonge broed koninginnecellen optrekken. Zodra er een jonge moer in dit volk tuut, breken we voor de zekerheid alle koninginnecellen weg. Dit volk heeft weldra geen broed meer te verzorgen en het zal de eerste weken, bij goede dracht wel honing kunnen halen. Na drie weken is al het broed uitgelopen en begint de jonge koningin meestal te leggen.

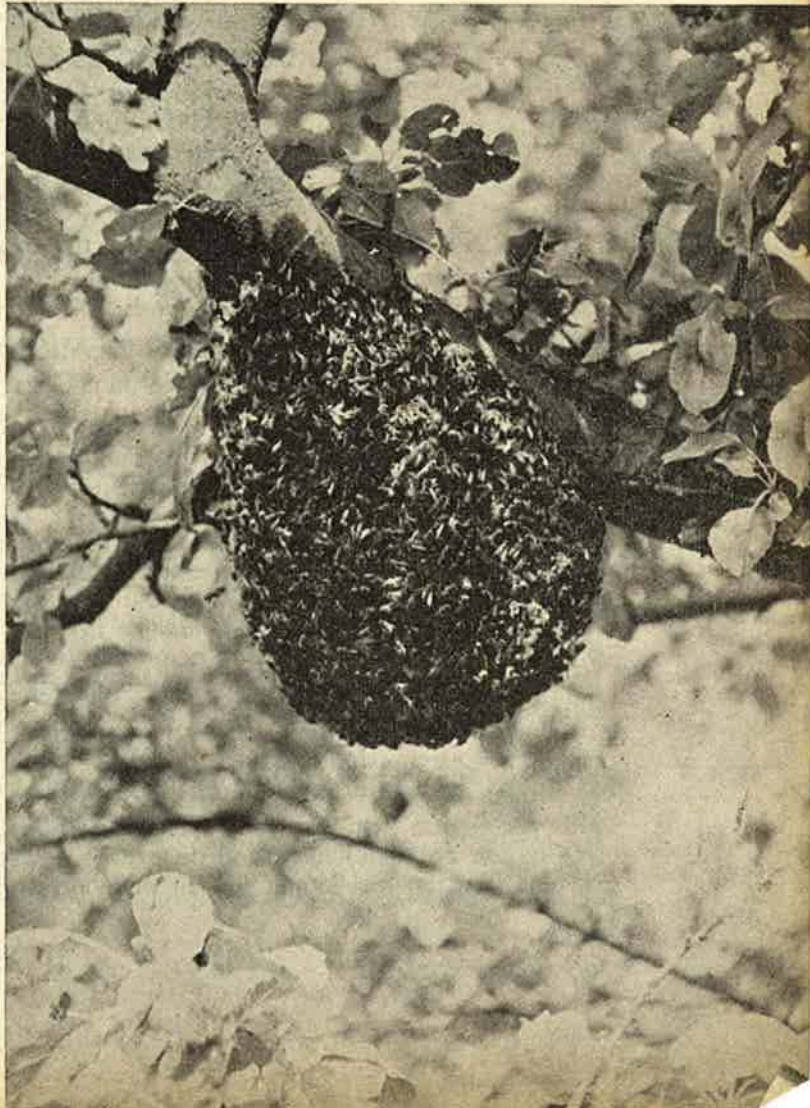
Dit is voorlopig de hele operatie. Het is natuurlijk lang niet zeker, dat u deze reeds in de maand Mei moet uitvoeren. Het kan ook wel Juni worden. Op de verdere behandeling onzer drie volken komen we in ons Juni-praatje terug.

c. Zomerdracht en heide. Voor dit drachttype bevelen we de beginner dezelfde bedrijfsmethode aan als voor type a (alleen heide).

En nu nog een algemene opmerking tot besluit. In de tweede helft van Mei begint in vele streken van ons land een drachtloze periode.

Laat uw volken in deze periode niet in de steek, doch zorg dat het ze aan niets ontbreekt. Hoe meer eitjes er in dit tijdvak gelegd worden, hoe meer bijen we straks hebben om de zomeroogst binnen te halen.

G.

Mei : Zwermmaand.
(Foto v. Elmpt)

HET
XIIIe Internationaal CONGRES
voor Bijenteelt

AMSTERDAM 22-27 AUGUSTUS 1949

Zo zijn dan thans de uitnodigingen en circulaires voor het XIIIe Internationaal Congres naar het buitenland verzonden en de sympathiebetuigingen, mededelingen van deename en verzoeken om nadere inlichtingen stromen binnen.

Het voorlopig programma is als volgt:

MAANDAG 22 AUGUSTUS: Aankomst der deelnemers.

's Avonds: Begroetingsrede van de voorzitter, Mr. L. R. J. ridder v. Rappard.

DINSDAG 23 AUGUSTUS.

's Morgens: Officiële opening van het congres en causerieën met nabespreking.

's Middags: Causerieën met nabespreking.

's Avonds: Vrij.

WOENSDAG 24 AUGUSTUS.

's Morgens: Causerieën met nabespreking, gevolgd door gemeenschappelijke lunch.

's Middags: Boottocht door de havens en grachten van Amsterdam.

's Avonds: Officiële ontvangst door het Gemeentebestuur van Amsterdam.

DONDERDAG 25 AUGUSTUS.

's Morgens: Causerieën met nabespreking.

's Middags: Autotocht naar de Wieringermeer en de Afsluitdijk.

's Avonds: Vrij.

VRIJDAG 26 AUGUSTUS.

's Morgens: Causerieën met nabespreking.

's Middags: Besprekingen over de eventuele oprichting van een wereldfederatie voor bijenteelt en officiële sluiting van het congres.

's Avonds: Officiëel diner.

ZATERDAG 27 AUGUSTUS.

Gehele dag: Gezamenlijke autotocht door het land, met o.a. bezoek aan het Openluchtmuseum en samentreffen met de Imkersdag te Arnhem.

Doch dat is nog niet alles. Voor de dames der deelnemers — trouwens ook voor hen, die eens een enkele lezing willen overslaan — worden nog tal van extra uitstapjes, bezoeken aan musea enz. georganiseerd.

Waar mag worden aangenomen, dat de dames ook aan de in het program vermelde tochten, maaltijden enz. deelnemen, is de voor haar te storten bijdrage gelijk aan die voor de congressisten, dus f 55 in totaal. Wij kunnen ons voorstellen, dat enkele binnenlandse deelnemers (leden van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt en van de Zuidelijke bonden en hun dames) aan een bepaald onderdeel van het programma niet wensen deel te nemen. In dat geval is het natuurlijk mogelijk een reductie op de prijs toe te staan. Onder mededeling aan welke programmapunten men wel en aan welke men niet denkt deel te nemen, wende men zich in zo'n geval om nadere informatie over deze reductie tot de heer J. van Blommestein, Minervalaan 8 te Amsterdam.

Degenen, die niet bij vrienden of kennissen een onderdak vinden, wordt aangeraden tijdig logies in een hotel of pension te bespreken. Zo nodig wil de afdeling Amsterdam daar behulpzaam bij zijn. Ook hierover wende men zich tot de heer van Blommestein.

Wij hopen de volgende maand de namen der sprekers bekend te kunnen maken. Maar laten de deelnemers intussen niet langer talmen met hun opgave!

DIPLOMA LOONSPUITEN

De bijenteelt is niet vergeten.

In de Mededelingen van de Stichting voor de Landbouw van 11 Maart 1949 komt een artikeltje voor, waarvan wij zo vrij zijn een gedeelte over te nemen:

DIPLOMA LOONSPUITEN.

Na intrekking van het erkenningsreglement Loonsproeien wordt het door het landbouwbedrijfsleven wenselijk geacht om te komen tot een *bescherming van de te'er tegen het onvakkundig optreden als loonspuiters*.

Op initiatief van de Stichting voor de Landbouw en de Nederlandse Fruittelersorganisatie is hiertoe een commissie gevormd, bestaande uit vertegenwoordigers van de Plantenziektenkundige Dienst, de Vereniging van Loonsproeiers in Nederland, de Federatie van Land- en Tuinbouwwerktuigen-exploiterende Coöperaties, de Nederlandse Fruittelersorganisatie en de Stichting voor de Landbouw.

Voorts hebben hierin zitting de Rijkslandbouwconsulent voor Plantenziektenkundige aangelegenheden, de Rijkstuinbouwconsulent voor Plantenziektenkundige aangelegenheden, de Rijkstuinbouwconsulent voor Tuinbouwtechniek en de Rijkslandbouwconsulent voor Landbouwwerktuigen.

Uit deze samenstelling blijkt wel, dat ook de betrokken overheidsinstanties grote belangstelling voor deze zaak hebben. Deze commissie, die in totaal uit elf personen bestaat, is genaamd de „Commissie Opleiding Loonspuiters”.

Na overleg met de Inspecteur van het Tuinbouwonderwijs besloot de commissie op 22 Februari 1949 over te gaan tot het vaststellen van de *exameneisen voor loonspuiters in de Tuinbouw*, waaraan zal moeten worden voldaan, indien men in aanmerking wil komen voor het vanwege genoemde commissie uit te reiken diploma.

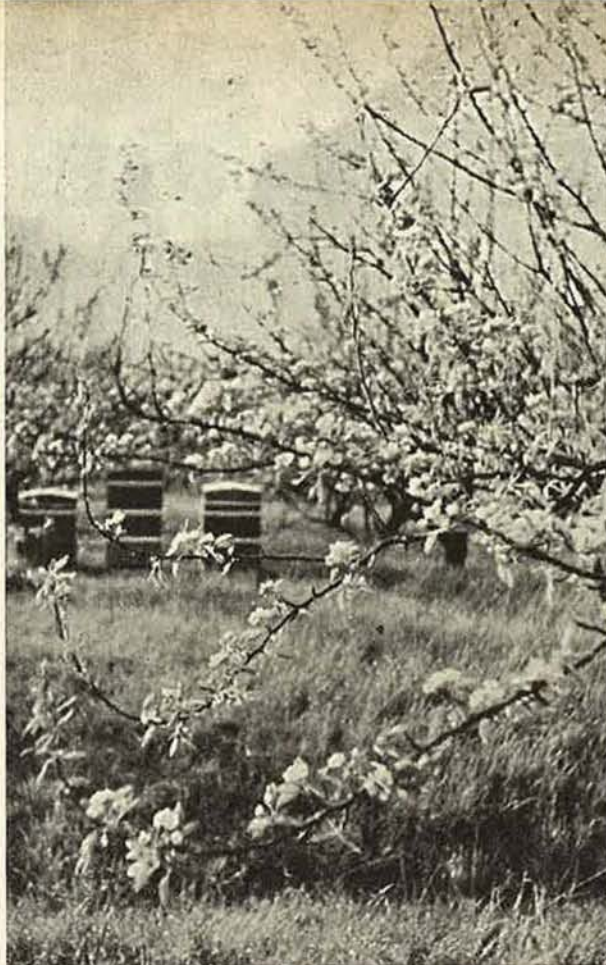
Door dit diploma hoopt de commissie de telers, voorlopig dan nog uitsluitend in de Tuinbouw, te vrijwaren tegen de noodlottige gevolgen van ondeskundig loonspuiten.

Het bedoelde diploma zal door alle belanghebbende organisaties worden aanbevolen als *het enige garantiebewijs voor deskundigheid*.

Ten aanzien van het loonspuiten in de landbouw bereidt de commissie een soortgelijke wijze voor. Hierover zullen t.z.t. nog nadere berichten volgen.

Tot zover het artikeltje. In de richtlijnen, welke de Commissie vaststelde inzake de opleiding voor loonspuiters in de tuinbouw komt als één van de eisen, waaraan tuinbouwloonspuiters moeten voldoen, voor:

„Zij moeten weten, welke gevaren verbonden zijn aan het gebruik van verschillende middelen, niet alleen voor de spuiters en consumenten, maar ook voor de planten, welke er mede bespoten worden of door de bespuitingen er mede in aanraking komen en voor *bijen*, vee en huisdieren”.

DE BEDRIJFSRAAD WERKT

In het Decembern timer van het maandschrift deelden wij mede, dat de Bedrijfsraad tot stand gekomen was en in het Februari-nummer hebben wij de stichtingsacte gepubliceerd. Met het tot stand komen dezer Stichting is de kroon gezet op het werk van allen, die jarenlang hebben geijverd om alle krachten onzer imkerij samen te bundelen, waar het de behartiging der algemene imkersbelangen betreft.

En nu de organisatie er is, is men meteen aan het werk getogen. Te Tilburg is een proefbijenstand opgericht, die onder leiding staat van Ir. Mommers; te Wageningen of omgeving zal het lang verbeide Instituut voor wetenschappelijk bijenteeltonderzoek onder leiding van Dr. Ir. Minderhoud komen. Wij hopen, dat beide instellingen zullen groeien en bloeien!

In de N.O. Polder worden dit jaar waarnemingen verricht inzake de invloed van de insectenbestrijding op de bijen.

In samenwerking met de Fruittelersorganisaties is een regeling getroffen nopens het vaststellen van de voorwaarden voor het verhuren van bijenvolken tijdens de bloei; deze voorwaarden worden onder de officiële mededelingen van dit nummer opgenomen.

Verder heeft onze Vereniging de Bedrijfsraad verzocht met spoed het vraagstuk van de honingafzet en de honingreclame ter hand te nemen.

Er zit dus schot in. Wij hopen onze leden regelmatig op de hoogte te houden van het werk van de Bedrijfsraad.

G.

BERNAGIE

(BORAGO OFFICINALIS)

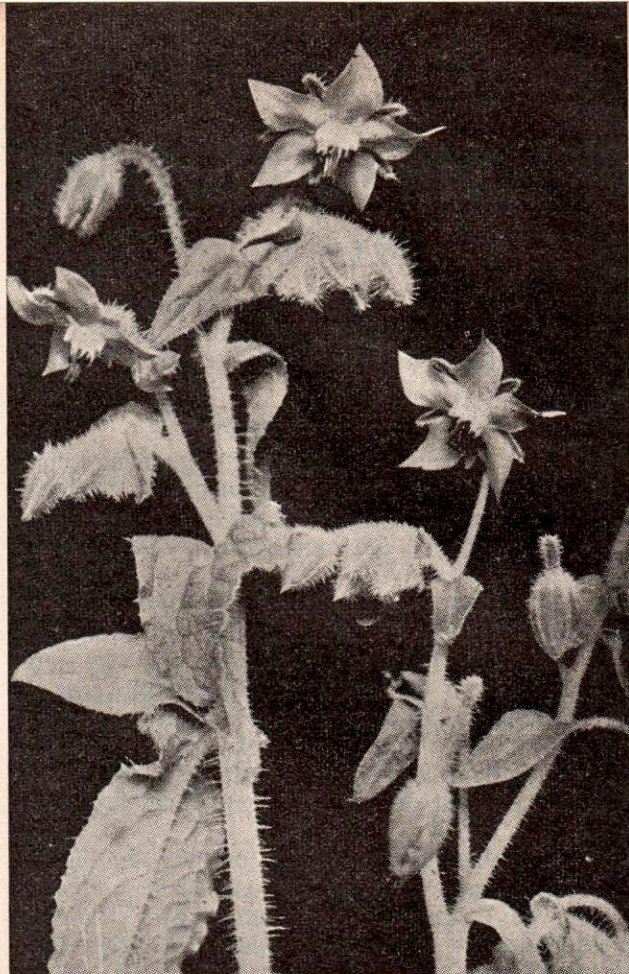
Dit is al een van ouds bekende drachtplant. Ze was echter tot voor enkele jaren als bijenplant van weinig betekenis, omdat ze uitsluitend werd geteeld als keukenkruid vanwege de komkommerachtige smaak van de bladen en ook om de mooie kleur van de bloemen, die wel bij garneren van schotels werden gebruikt. Daarom was het benodigde aantal planten slechts gering.

Daar mij het geweldig drukke bijenbezoek, onder vrijwel alle weersomstandigheden was opgevallen en daar ik de plant goed zag groeien op alle soorten grond, meende ik enkele jaren geleden eens een proef te moeten nemen met bernagie als groenbemester. Bernagie heeft immers verschillende eigenschappen, die aan groenbemesters gesteld worden. Zij geeft een grote hoeveelheid blad- en stengelmasse, die makkelijk in de grond verteert. Zij bedekt de grond zeer goed en wortelt vrij diep. Uit een proefje, dat ik in mijn eigen tuin (slechte droge zandgrond met veel onkruid) op een oppervlakte van ongeveer 1 are nam, bleek al spoedig, dat onder die omstandigheden bernagie een zeer gunstige invloed had op de structuur van de grond, goed het onkruid „eronder” hield en, wat speciaal de inkers zal interesseren, een zeer goede drachtplant was. Het resultaat was zo veelbelovend dat, toen Prof. Sprenger mij enige tijd later vroeg naar een goede drachtplant, die op het bemestingsproefveld „De lange Ossekampen” (zwarte klei) te Wageningen onder de hoogstamboomgaard zou kunnen worden gezaaid om de grasmat (hoofdzakelijk uit kweekgras bestaande) tijdelijk te vervangen en de kweek te bestrijden, door mij, zij het met enige aarzeling, bernagie werd genoemd. Het werd inderdaad gezaaid en naar ik meen heeft het aan de gestelde verwachtingen voldaan. Later werden nog op enkele andere plaatsen kleine proefpercelen gezaaid. Wat naast de kwaliteiten als drachtplant steeds opviel was de prachtige structuur van de grond, die onder dit gewas bestond.

Ik adviseerde daarom aan enkele fruittelers eens een proef te nemen met bernagie als groenbemester in de moderne, tijdens een gedeelte van het jaar zwart gehouden, boomgaard. Juist hiervoor zou het immers van belang zijn een goede bijenplant te vinden: Groenbemesting is noodzakelijk voor de structuur van de grond; bijenplanten zijn in de typische fruitstreken noodzakelijk omdat er na de fruitbloei vrijwel geen dracht meer is.

Dat de resultaten in het algemeen gunstig waren blijkt wel uit het feit, dat de uitzaai van bernagie in de laatste jaren zo snel is uitgebreid. Deze uitbreiding was voor de Firma H. S. Drijfhout te Goes, die wel in hoofdzaak het benodigde zaad leverde, aanleiding een enquête in te stellen bij de afnemers van bernagiezaad naar de resultaten, die ermee werden bereikt. Deze firma gaf mij inzage in de terugontvangen formulieren en machtigde mij de uitkomsten bekend te maken.

Op de formulieren waren een 25-tal vragen gesteld waarvan de belangrijkste handelden over de bruik-

BERNAGIE. (Foto uit „Inheemsche Kruiden in de Keuken”, door M. Dinger-Uyldert; uitg. Nijgh & v. Ditmar, Den Haag)

baarheid van bernagie als groenbemester in boomgaarden en als onkruidbestrijder.

Er kwamen in totaal 59 antwoorden binnen, hiervan luidden er 44, tezamen vertegenwoordigend ongeveer 40 ha bernagie, onverdeeld gunstig, 3 konden geen vaste uitslag geven en 12 hadden grotere of kleinere bezwaren. Uitgesproken slecht vond slechts één het resultaat. De 15 personen die bezwaren hadden vertegenwoordigden een oppervlakte van ruim 5 ha.

Wat betreft de bruikbaarheid in de boomgaard meenden 28 personen dat er geen enkel nadeel of ongemak van werd ondervonden, 14 hadden niet in een boomgaard gezaaid en 17 hadden er wel bezwaar tegen.

Deze bezwaren, welke ik ook kende, gelden in hoofdzaak de te grote hoogte van het gewas. Op zeer goede gronden (en vermoedelijk hoge bemesting) wordt bernagie nl. meer dan 1 m, zelfs wel tot 1,5 m hoog. Dit bezwaar is kleiner dan het lijkt. Men kan namelijk gerust over het gewas heenlopen of rijden. Het gaat dan plat liggen maar steekt al snel de bloemstengeltjes weer omhoog en bloeit rustig door. Het lijkt mij daarom zelfs gewenst in boomgaarden het gewas te rollen. Eventuele val van het fruit blijft dan schoon, valt zacht en is goed te vinden.

Wat betreft de bestrijding van onkruid meldden 34 personen goed tot zeer goed resultaat, 19 hadden het niet als onkruidbestrijder gebruikt en 6 hadden weinig of geen resultaat. In verband hiermede is de vraag naar de hoeveelheid zaaizaad per ha en

het breedwerpig of op rijen zaaien van belang. In vele gevallen bleek te dicht gezaaid te zijn. Een hoeveelheid van 5 à 6 kg per ha is voldoende. In verschillende gevallen werd gunstig resultaat gemeld van breedwerpig zaaien. Naar mijn mening, die door vele antwoorden werd beaamd, is het beter op rijen te zaaien. Men kan dan nl. als het gewas pas opkomt en even in groei stilstaat, éénmaal schoffelen, waardoor de onkruidbestrijding een veel beter resultaat heeft. De rijenafstand kan al naar de grondsoort 30-45 cm bedragen. Een ruime stand bevordert de groei en de grond wordt toch na korte tijd geheel bedekt.

Door sommigen wordt het niet-verzamelen van stikstof door wortelknolletjes, zoals dit bij vele vlinderbloemige groenbemers plaats heeft, als een nadeel beschouwd. Natuurlijk is de aanwinst van gratis stikstof in de bodem van enige betekenis. De voornaamste is echter, dat een groenbemester organische stof in de grond brengt en mede daardoor de structuur verbetert: stikstof kan men ook in andere vorm geven en vooral in een boomgaard is een te grote hoeveelheid eerder nadelig dan voordelig.

Bernagie kan gedurende een groot deel van het jaar gezaaid worden. Uitgezonderd bij zeer vroeg en zeer laat zaaien bloeit het ongeveer 6 weken na het zaaien. Het blijft zeer lang bloeien, zodat, wil men tweemaal zaaien om twee percelen na elkaar in bloei te krijgen men zeker een tussenruimte moet nemen van zes weken tot twee maanden. Men moet in appel- en pereboomgaarden, die in de zomer nog met giftige stoffen worden gespoten niet zaaien vóór half Mei omdat dan de Bernagie IN DE BLOEI geraakt zou worden en vele bijen zou-

den sneuvelen. In kersen- en pruimenboomgaarden kan men reeds vroeger zaaien.

Bernagie levert een grote massa zaad, dat moeilijk te oogsten is. Het komt uit zaad weer terug en de mogelijkheid, die daaruit voort kan komen is, dat het — in verband met de zomerbespuiting — te vroeg bloeit. Een late bewerking van de grond kan dit bezwaar opheffen. Ofschoon het gewas zeer sterk uit zaad terugkomt, is het niet moeilijk weer kwijt te raken. Door een jaar te zorgen, dat er geen bloeiende planten komen is men er van af. Het is ook moeilijk het te laten verwilderen. Dit is jammer daar er langs wegen en dijken nog plaats genoeg is waar bernagie een goed effect zou maken. Een antwoord uit de enquête verdient nog bijzondere vermelding. Een bollenteler zaaide het nl. op vrijgekomen bollenbedden om stuiven van de grond tegen te gaan en met veel succes. Een rij op elk bed bleek afdoende.

Samenvattend kan men zeggen dat bernagie zeker de belangstelling van imkers en fruittelers verdient. Toegepast als groenbemester in boomgaarden zal het de structuur verbeteren en de grondbewerkingskosten verminderen.

Het zal een goede dracht geven voor de bijen gedurende geruime tijd en bij zeer wisselende weersomstandigheden.

Daar bernagie zeer weinig stuifmeel levert zal het, in streken waar een tekort is, aanbeveling verdienen in het najaar op andere wijze daarin te voorzien.

De smaak van de honing schijnt kort na het slingeren niet bijzonder goed — wat scherp — te zijn. Door enige tijd bewaren wint hij echter zeer in kwaliteit.

Ir. MOMMERS.

Over een bepaald soort luchttrillingen, voortgebracht door bijen

In de Verslagen van de Franse Academie van Wetenschappen (Comptes Rendus) van 3 Nov. 1948 treffen we een mededeling aan van drie onderzoekers, Rose, Savornin en Casanova, over een bijzonder soort van luchttrillingen, voortgebracht door bijen.

Zoals bekend is, ontstaat geluid, wanneer de lucht op een bepaalde manier in trilling wordt gebracht. Bijvoorbeeld, het geluid van een aangestoken vioolsnaar ontstaat, doordat de trillende snaar haar bewegingen op de omringende lucht overbrengt. Ieder geluid is samengesteld uit TONEN. De HOOGTE van de toon hangt af van het AANTAL TRILLINGEN, dat per seconde wordt voortgebracht, en wel zo, dat de toon des te hoger klinkt, naarmate het aantal trillingen groter is. Dit aantal trillingen noemt men het trillingsgetal.

Nu is het menselijk oor beperkt in die zin, dat alleen trillingen boven en beneden een bepaald trillingsgetal als „toon” worden waargenomen; langzamere en ook snellere luchttrillingen kunnen door de mens niet meer worden gehoord.

De bovengrens ligt ongeveer bij het trillingsgetal 20.000. Het is echter wel mogelijk, snellere („hogere”) tonen, dus boven de geluidsgrens, voort te brengen en het is ook waarschijnlijk, dat bepaalde

dieren (b.v. honden) tonen kunnen horen, die voor het menselijk oor te hoog zijn. Ook bestaan er instrumenten, een soort ontvangtoestellen, waarmee men het optreden van dergelijke snelle trillingen kan registreren en via een luidspreker „hoorbaar maken”, d.w.z. in trillingen van lager trillingsgetal omzetten.

Een dergelijk apparaat is geconstrueerd door de bovenvermelde onderzoekers. Toen zij dit apparaat in de buurt van een bijenstal opstelden, bleek hun, dat de bijen inderdaad dergelijke trillingen opwekken, met trillingsgetallen tussen 20.000 en 22.000 per sec., die door de luidspreker werden „omgezet” in hoorbaar geluid, dat ongeveer klinkt als het geruis van zijde.

De intensiteit van dit „geluid” hangt af van de graad van agitatie der bijen, het is het sterkst in de buurt van het vlieggat en bij het opvliegen der bijen van een voedingsbron.

Overeenkomstige proeven met WESPEN toonden aan, dat deze geen reactie van het instrument veroorzaakten.

De mogelijkheid lijkt ons niet uitgesloten, dat deze trillingen, die wij niet kunnen horen, door de bijen zelf wel waargenomen worden en zo een middel tot onderlinge verstandhouding kunnen vormen.

STUIFMEEL EN SOYABLOEM

Proefstudies voor bijenteelt in Amerika hebben gedurende een tiental jaren onderzoekingen verricht aangaande stuifmeel en zijn aanvullings- of vervangingsmiddelen. Gebrek aan voldoende stuifmeel is een ernstige belemmering gebleken bij de inwintering en de voorjaarsontwikkeling. Onderzoekingen hebben aangevoerd dat broedontwikkeling zeer vroeg in het jaar (soms al Januari) normaal en zelfs wenselijk is. De voorjaarsbevolking is evenredig aan de stuifmeelvoorraad in de herfst, tenminste als een goede koningin en voldoende voer aanwezig is. In het voorjaar kan de stuifmeeldracht door slecht weer zeer wisselvallig zijn en een gebrek aan reserve-stuifmeel verhindert de volken tijdig op maximum sterkte te komen. Alles moet er op gericht zijn om de volken tijdig op vlieghoogte te hebben.

Broedaanzet is de basis voor een goede ontwikkeling. Deze hangt af van de kwaliteit van de koningin, de volkssterkte, een voldoende reserve van honig en stuifmeel, voldoende lege cellen voor het eierleggen, benevens de levensduur van de volwassen bijen.

Een sterk volk heeft per jaar 40 tot 50 pond stuifmeel nodig. Uit de proeven in Amerika is gebleken, dat Soyabloem waarde heeft als aanvulling van stuifmeel, maar het is niet een volledig vervangingsmiddel. Dit moeten we goed in het oog houden. De voeding met Soyabloem moet vroeg in het jaar plaats hebben. Het beste is als we 25% na'uurlijk stuifmeel bijbrengen om de broedaanzet aan de gang te houden. Het is n.l. gebleken, dat volken gevoerd met Soyabloem alleen, ongeveer veertien dagen aanhielden met de broedaanzet, doch daarna het broeden stakten. Volken, die nog wat herfststuifmeel in de raten hebben, kan met voordeel soyabloem gevoerd worden. Volken met 50% stuifmeel plus 50% soyabloem gevoerd, zetten evenveel broed aan als volken gevoerd met alleen na'uurlijk stuifmeel. Stuifmeel kunnen we verzamelen met de stuifmeelval, die al eens eerder in dit blad beschreven is.

Soyabloem met stuifmeel voldoet goed, wanneer het gevoerd wordt voor directe broedaanzet. Het kan niet gebruikt worden om er een herfstreserve mee aan te leggen.

Een volk kan voor ongeveer 50 volken stuifmeel verzamelen, als we hiervan 25% bijmengen. (75% Soyabloem en 25% stuifmeel).

ER zijn op de wereld verschillende soorten bijen, zowel solitair als sociaal levende. Bekeken uit het standpunt van de imker boezemen de eerste (de

alleen levende) ons geen belang in. Van de tweede (in kolonies levende) hebben we verschillende soorten: de Indische bij (*Apis indica*), de reuzenbij (*Apis dorsata*), de dwergbij of bloemenbij (*Apis florea*) en de gewone honingbij (*Apis mellifica*). De eerste drie komen in de tropische streken van Azië voor, de laatste leeft hier in Europa; ook in Amerika en elders.

Kruising tussen verschillende soorten is, hoewel niet onmogelijk, in 't algemeen moeilijk. We kunnen dan onze bij ook niet kruisen met *Apis indica*, *dorsata* en *florea*. Belang hebben we daar trouwens ook niet bij, want die wilde beesten daar in Indië bezitten eigenschappen, welke we niet graag in de onze zagen overgebracht. Behalve de *Apis indica*, die in Indonesië algemeen als „huisdier” wordt gehouden en daar behoorlijke honingooigsten geeft, zijn het zgn. „landverhuizers”, die hun raten in de open lucht aan boomtakken bouwen.

Van onze honingbij, *Apis mellifica*, bestaan weer verscheidene rassen of ondersoorten. Als belangrijkste noemen we: onze zwarte bij (*Apis mellifica mellifica*), de Krainer of Karintische bij (*A. m. carnica*), de Italiaanse of Ligurische bij (*A. m. ligustica*) en de Kaukasische bij (*A. m. remipes*). De andere zijn voor ons het noemen niet waard, omdat ze ongewenste eigenschappen bezitten: 's winters doorbroeden, 's zomers daardoor niet op topsterkte kunnen komen, hevige zwermrust bezitten, minder vruchtbaar zijn, veel leggende werkbijen huisvesten, ontombare steeklust demonstreren enz. Wat men in Amerika fokt onder de naam van Amerikaanse goudbij (of Cypro-Italianen) is een kruisingsproduct; de naam zegt het al: tussen Cypriotten en Italianen, indertijd door een Duitser, Waukler, „gefabricceerd” en in 1883 door de Amerikaan Frank Benton gekocht.

Zonder al te veel op details acht te slaan zouden we kunnen zeggen: het N. en W. van Europa heeft zwarte of bruine bijen, het Z. gele en het O. grijze. En ook weer zonder al te ver in bijzonderheden af te dalen zouden we in 't kort de voornaamste eigenschappen van deze drie groepen als volgt in een overzichtje kunnen formuleren:

	Nederlands-Duitse (donker)	Italiaanse (geel)	Krainer of Karintier (grijs)
Kleur:	Donkerbruin	Licht geringd achterlijf	Lichter bruin met licht-grijze beharing
Verzameli- ijver:	Goed (kortste tong)	Zeer goed	Goed tot zeer goed (langste tong)
Zwermrust:	Matig tot groot	Gering	Groot
Steeklust:	Wisselend	Zeer gering	Zeer gering
Voort- planting:	Vrij late broednest- ontwikkeling	Vroege broednestont- wikkeling, vroeg einde	Niet vroeg - niet laat
Bijzondere eigen- schappen:	Weinig vatbaar voor ziekten	Roofzucht, niet win- terhard, nemen de suiker in de herfst niet best op, vervlie- gen sterk, vallen op de heide tegen	In grotere woningen is de zwermrust gemakkelijk te onderdrukken

Importeren

Selecteren?

Wanneer we zo de belangrijkste eigenschappen eens met elkaar vergelijken, dan zien we, dat elk der drie groepen goede, maar ook wel minder gewenste hoe-

danigheden bezit. Het is dan ook zeer moeilijk te zeggen: dát is de beste en dát is de slechtste. Daar komt nog bij, dat iedere imker persoonlijke eisen stelt; de een zal het b.v. niet zoveel kunnen schelen als hij eens een prikje krijgt, de ander vindt steeklust een onoverkomenlijk bezwaar; de korfimker denkt heel anders over de eigenschap „zwermlust” dan z'n collega met enkel kasten. Bovendien oefenen uitwendige omstandigheden op sommige eigenschappen invloed uit: wie de van nature nog al zwermlustige Krainers ru'm gaat huisvesten heeft van die onhebbelijkheid geen last meer. Dat ook het weer, de dracht en de behandeling een woordje meespreken weten we allemaal. We willen maar zeggen: elke eigenschap, die zich openbaart, behoeft nog geen erfelijke eigenschap te zijn, behoeft onder alle omstandigheden niet op 't nageslacht over te gaan. Het is eigenlijk zo: onder alle drie rassen komen meer en minder goede volken voor. En elk ras kan verbeterd worden door maar steeds te fokken met het beste materiaal. Theoretisch kan zelfs elk ras zo goed worden als de beste exemplaren, die er onder voorkomen. In de praktijk valt het niet mee dat doel te bereiken of beter gezegd: praktisch is het onbereikbaar. Doch door maar steeds weer de allerbeste dieren als fokmateriaal te gebruiken brengt men het tenslotte heel ver in de goede richting. Zie maar naar onze koeien, onze kippen en andere soorten huisdieren en men heeft de levende voorbeelden ervan voor ogen. Bij vrijwel al onze huisdieren hebben we deze selectie toegepast, jaren lang zijn we er al mee bezig en prachtige resultaten hebben we er mee bereikt. Eén huisdier is er slechts in ons land, waarbij we tot dusver nog in gebreke zijn gebleven. *En dat is de honingbij!*

Wisten we niet, dat zulks daar ook mogelijk is? O ja, heel best zelfs, maar totdusver hebben we tegen de moeiten en bezwaren opgekeken; we zijn, om het maar rondweg te zeggen, te laks geweest.

De moeilijkheden zijn vooral bij de bijen extra groot en extra vele. Vooral en in de eerste plaats met het oog op het zuiver houden der fokproducten, daar we in ons land zo weinig geïsoleerde bevruchtungsstations kunnen inrichten. Zeer zeker is er momenteel maar één plekje meer binnen onze grenzen, waar zulks met 100 % kans op succes mogelijk is, n.l. het eiland Schiermonnikoog.

In andere landen zijn de omstandigheden vaak zoveel gunstiger, vooral in bergachtige gebieden, waar dalen en vlakten door heuvelruggen en bergkammen van elkaar gescheiden worden. In ieder geval is het mede daaraan te danken, dat men in andere landen ons zover voor is, dat men in Zwitserland en elders al een halve eeuw een doelbewuste selectie heeft toegepast. En met succes. Wat er zo af en toe van in ons land kwam vóór de oorlog, beviel over 't algemeen uitstekend. Vooral de Krainer heeft hier altijd een goed figuur geslagen. Het oordeel over de Italiaanse was niet onverdeeld gunstig: ze scheen niet zo goed en niet zo gemakkelijk te acclimatiseren. Van de Kaukasische hebben we zeer weinig ervaring; de enkeling, die er toevallig aan kwam, roemt ze nog al.

Het grote bezwaar is, dat men iets goods hier niet zuiver kan voortkweken, althans tot dusver niet probeerde zuiver voort te kweken, doordat geen gebruik van een geïsoleerd bevruchtungsstation werd gemaakt. Iedere jonge moeder, van een import afkomstig, liep een grote kans door een inlandse dar te worden bevrucht. En kruisingen hebben vaak minder prettige eigenschappen. Bij iedere volgende paring met een inlandse dar vermindert het percentage oorspronkelijke eigenschappen; na kortere of langere tijd was men genoodzaakt de aankoop in de vreemde te herhalen. En daarvoor zijn de deviezen tegenwoordig te schaars, dan kunnen we ze wel voor

(vervolg op pag. 78)

Volken, die in het geheel geen s'uifmeelvoorraad hebben, kan men met voordeel soyabloem voeren, ongeveer 14 dagen voor de normale s'uifmeeldracht begint. Er bestaat geen twiifel meer aan, dat het s'uifmeel de broedaanzet regelt. Het gehele onderwerp: bijvoeding van door de bijen verzameld stuifmeel vermengd met soyabloem is nieuw, maar het probleem is beslist het stadium van proefneming gepasseerd.

Dat s'uifmeel zeer belangrijk is voor de broedaanzet kwam het beste tot uiting bij de volken, waarvoor stuifmeelvallen gezet waren. Het bleek n.l. nodig deze vallen niet langer dan 10 dagen voor zo'n volk te laten staan, omdat anders de broedaanzet te veel verminderde.

Het verdient dus aanbeveling om de s'uifmeelval een dag of 10 voor een volk te plaatsen en dan weer een dag of 10 te wachten. Om de andere dag, of als het vochtig weer is iedere dag maken we de val leeg en spreiden het stuifmeel uit in een dunne laag (ongeveer 1 cm.) om het goed te laten drogen, in de zon of bij de kachel. Wanneer de korrels goed droog zijn, worden ze opgeborgen in een goed sluitende fles of bus. In één zomer kunnen we van een volk 20 tot 40 pond stuifmeel verzamelen. Hoe voeren we nu de soyabloem? In Amerika maakt men een soort deeg en wel in de volgende verhoudingen: $\frac{1}{4}$ s'uifmeel, $\frac{3}{4}$ soyabloem, vermengd met 2 delen suikersiroop (2 delen suiker + 1 deel water). Omdat droog stuifmeel gemakkelijk in water zacht wordt, mengen we dit eerst in het hete water, voordat we de suikerstroop maken. Heeft men geen stuifmeel, dan neemt men alléén soyabloem. Van dit deeg, dat we nu klaar hebben, maken we platte koeken van ongeveer 1 cm. dik ter zwaarte van ongeveer een pond en leggen deze midden boven de tros op de raampjes.

We leggen er een vetvrij papier overheen om uitdrogen te voorkomen.

Daarna de kleedjes of andere bedekking. Voordat het deeg helemaal op is, leggen we weer zo'n koek op de raten, nadat we het oude deeg terzijde geschoven hebben. We beginnen met voeren ongeveer half Maart en gaan er zolang mee door totdat van buitenaf voldoende stuifmeel binnenkomt.

Er zijn verschillende soorten soyabloem in de handel, die niet uitgeprobeerd zijn als stuifmeelaanvulling. De beste soyabloem is die, met een laag vetgehalte (5 tot 7 %) en met ongeveer 50 % eiwit. Het moet verkregen zijn door de z.g. treated expeller. Renkum.

J. C. v. SCHERRENBURG

(vervo'g van pag. 77, Importeren of selecteren?)

nuttiger dingen besteden. En op deze manier voortmodderende komen we er ook nooit!

We zijn dus momenteel ongeveer een halve eeuw bij andere landen achter. Legt men zo hier en daar z'n oor te luisteren, dan ervaart men algemeen, dat het progressieve deel der Nederlandse imkers daarover slecht tevreden is. Men wil zo niet langer, er móét iets gedaan worden. Men pruttelt op het hoofdbestuur, dat van laksheid wordt beschuldigd, dat verweten wordt nog nooit iets ernstigs in deze richting te hebben ondernomen. Men is ontevreden over de Koninginneteeltvereniging, die verleden jaar Schiermonnikoog in de steek liet. Men eist dat er iets ondernomen wordt. De achterstand moet worden ingehaald, zo snel mogelijk.

Hoe, daar is men 't nog niet over eens. De een wil voortbouwen op eigen materiaal, de inlandse bij verbeteren door selectie, omdat die volledig geacclimatiseerd is. De ander geeft de voorkeur aan import. Maar dan proberen het zuiver te houden en ons inlandse bijenras zo spoedig mogelijk in een ander omzetten, omvormingskruising dus. Inhalen is zwaar werk, zeggen ze, dat duurt nog minstens zoveel jaren; laten we profiteren van wat men elders reeds bereikt heeft, we hebben 't geld er voor over en die ander wil 't ons wel verkopen.

't Is moeilijk uit te maken, wie 't bij het rechte eind heeft. In beide redeneringen zit wat waars. Dát er iets gebeuren moet staat vast, beide tegelijk is niet mogelijk, óf het een óf het ander. Doch dan dient uitgemaakt, waar men in meerderheid de voorkeur aan geeft; op korte termijn.

Wie geeft daarvoor de oplossing?

Zelf hebben we daarover wel een mening, maar we willen die van anderen ook graag eens horen.

In de pennen dus, vooruitstrevende Nederlandse imkers! We wachten af!

Paterswolde.

A. S. PLANTING.

HONINGPRIJZEN

Ieder imker die honing wil verkopen, en elke Nederlander, die dit kostelijke product op tafel wenst, stelt belang in de prijs van de honing. Bovendien wenst het publiek in de eerste plaats de zuivere, Nederlandse honing.

De grote Zwitserse vereniging van imkers (Verein. Deutsch-Schweizerischer Bienenfreunde) die zich in haar geschriften aanduidt met de beginletters V.D.S.B., heeft in de loop der tijden verschillende maatregelen getroffen, die ten doel hadden, zowel de belangen der consumenten als die der imkers te behartigen.

In 1897 reeds heeft ze daartoe bij haar leden de honingcontrôle ingevoerd met het doel, de honingmarkt te saneren en de afzet van honing intensief te bevorderen. Deze honingcontrôle verzekert de koper een echt, fijn product van de inheemse bijenteelt. Leden, die geen of weinig honing in de handel brengen, behoeven hun oogst niet te laten controleren. De contrôle bepaalt zich tot de honing zelf, op zuiverheid van het product, en tot het bedrijf.

De honing, die door de contrôle-jury in orde bevonden is, kan onder de contrôle-etiketten der vereniging verkocht worden. Dit contrôle-etiket geniet bij 't publiek een gewettigd vertrouwen en verhoogt daardoor voor de imker de kans op een goede afzet tegen een behoorlijk verantwoorde prijs.

Het te gelde maken van de honing. Honingmarkt.

Het winnen van honingklanten, alsmede het er voor zorgen, dat in de winkels het verlangde product wordt verkocht, is in hoofdzaak de taak van de imkers zelf en van de afdelingen van de vereniging van imkers.

Daarnaast is in 1935 tussen de genoemde V.D.S.B. en de verenigingen op 't gebied van land- en tuinbouw een organisatie gesticht, om voor de gecontroleerde Zwitserse honing een behoorlijk renderende afzet te verkrijgen en te verzekeren. De Zwitsers noemen deze organisatie: Verwertungsorganisation für Kontrollierter Schweizer Bienenhonig, kortweg V.O.S.B.

Deze organisatie neemt in goede jaren het „honingoverschot” uit de markt, om het over landstreken, waar een onvoldoende oogst is, te verdelen — of wel — om het in jaren met algemeen slechte honingopbrengst weer op de markt te brengen. Daardoor wordt de ononderbroken levering van Zwitserse inlandse honing verzekerd, en gelijktijdig gezorgd voor een constante behoorlijk verantwoorde prijs.

Bij deze V.O.S.B. kunnen de leden der afd. 50 % van hun gecontroleerde jaaroogst inleveren. Binnen 30 dagen ontvangen ze daarvoor 75% van de vastgestelde honingprijs. De rest, na aftrek der algemene onkosten, een jaar later.

De **richtprijzen** voor honing worden in overleg met de Prijzencommissie van de Zw. Boerenbond door de V.D.S.B. en de V.O.S.B. vastgesteld.

Wettelijke voorschriften.

In een verordening betreffende de Zwitserse wet op levensmiddelen zijn voorschriften opgenomen omtrent eisen, waaraan de op de markt gebrachte honing voldoen moet. Eveneens zijn de opschriften der etiketten voorgeschreven, zodat de koper weet, of hij inlandse, buitenlandse of kunst-honing koopt.

Conclusie.

Gij, practische Hollandse imker, wilt nu wel eens weten, welke voordelen dit alles heeft opgeleverd. Deze demonstreren zich in de geregelde wettelijke handelsprijzen, die reeds voor de oorlog en ook nu nog gehandhaafd zijn.

Deze zijn dan voor grote hoeveelheden — in fust — de volgende:

aan de grossiers (ongefrankeerd) f 4.09 p. kg netto;
aan de detaillisten (ongefrank.) f 4.22 p. kg netto;
aan de consumenten (ongefr.) f 4.78^s p. kg netto.
Verpakt in flacons van 500 gram betaalt de grossier f 2.11 netto, de detaillist f 2.18 en de consument f 2.47.

(Vervolg op pag. 79)

UIT DE JAAGKIEPS

In het Dagblad Het Parool van 8 Januari 1949 komt een vraaggesprek voor met Prof. Krijgsman bij diens vertrek naar Kaapstad, waaruit het volgende:

„U weet dat de Zwitserse Nobelprijswinnaar Müller het D.D.T. poeder heeft samengesteld en de voor insecten dodelijke werking ervan heeft vastgesteld. Hij toonde niet het waarom aan en dat heeft Drs. D. Dresden nu gevonden. Het blijkt, dat het poeder door de huid van de insecten het lichaam binnendringt, daar bepaalde delen van het zenuwstelsel blokkeert en zodoende dodelijke verlammingen veroorzaakt. Het is een gelukkig toeval, dat de insectenhuid door haar chemische samenstelling het poeder als het ware opzuigt, terwijl de huid van zoogdier en mens er een barrière tegen vormt.”

In de V.S. heeft volgens het American Beejournal 1948/12 S. E. Mc Gregor van de Afdeling Onderzoek van het Departement van Landbouw proeven genomen met azijnzuur (Acetum Acidum) als hulpmiddel om bijen in bedwang te houden. Hierbij is gebleken, dat azijnzuur het carbolzuur kan vervangen.

Een 50% oplossing kan met water gemakkelijk tot de verlangde sterkte worden verdund. De toepas-

De prijzen voor de raathoning liggen *f* 0.66 per 500 gram hoger.

Bij de omrekening in Hollands geld heb ik de Zwitserse frank gesteld op *f* 0.66.

U ziet, „O, Imkers, van heel Nederland”, de Zwitserse imker ontvangt voor zijn arbeid, zorgen en voor rente van zijn in het bedrijf gestoken kapitaal *f* 2.11, als hij aan de grossier verkoopt, en de consument besteedt *f* 2.47.

Hier in Den Haag staat de honing, waarvoor de imker *f* 2.25 per pond ontving van de groothandel, geprijsd voor *f* 4.25 en *f* 4.50. Dank zij het vrije bedrijf in de honinghandel komen er zeer grote winsten aan de grossiers en de detaillisten.

Ik weet niet, hoe de verhoudingen in de Zwitserse en Hollandse prijzen op 't gebied van melk, boter, kaas en eieren zijn, en kan daardoor ook niet vaststellen, of de Zwitserse detailprijs van *f* 2.47 overeen zou komen met de *f* 2.50, die 't H.B. heeft gemeend te moeten stellen als een behoorlijke prijs voor de consument, omdat „niet slechts mensen met een groot inkomen onze honing moeten kunnen betrekken, maar ook zij, die het met bescheidener middelen moeten doen”. (Zie maandschrift No. 5 - 1948, pag. 71 G.P.).

Mijns inziens ligt hier een schone taak voor ons H.B.: de honinghandel te saneren, in goede banen te leiden, tot heil van de imker, in 't belang van de consument en tot bevordering van de bijenteelt en de daarmee zo nauw verbonden belangen van landbouw, zaad- en fruitteelt en ooftbouw.

Den Haag.

G. POPKEN

sing is gelijk aan het carbolzuur en de bijen trekken er even hard voor terug, maar keren vlugger in de honingkamer terug. Het azijnzuur geeft de honing geen aanstootgevende geur. Azijn, dat een 6% oplossing van azijnzuur is, wordt soms als 'n beschermingsmiddel tegen stekende bijen aangewend. Azijnzuur wordt ook gebruikt als een vervangmiddel voor rook bij de behandeling van bijen en wel op plaatsen, waar een brandende pijp etc. te veel brandgevaar zou veroorzaken. Het azijnzuur wordt op de een of andere stof gesprendeld en in de beroker gedaan en vervolgens worden de dampen in de kasten geblazen, gelijk dat met rook gebeurt. (In Amerika gebruikt men geen Dathe-pijpen).

Dit zijn voorlopige waarnemingen, verdere proeven zullen kunnen bewijzen of azijnzuur onder verschillende omstandigheden in de verschillende delen van het land zal voldoen.

In de Apiculture 1947/11 zegt A. Richard, dat hij silicate de soude (dat is gewoon waterglas) oplost in een even grote hoeveelheid water. Men doopt hierin de handen, wrijft ze terdege en de propolis lost op; men behoeft zijn handen slechts in schoon water na te spoelen.

In het British Beejournal 1948/12 wordt hetzelfde middel in een ingezonden stuk genoemd:

„Silicate de soude (waterglas) dat gebruikt wordt om eieren in te bewaren, verwijdert alle sporen van propolis in weinig minuten. Voor een paar dubbeltjes heeft men een bad om 100 moerroosters en alle afstandblikjes te reinigen. Een eetlepel in een kwart liter heet water, hetwelk in een fles bewaard wordt, zal alle bevulde vingers schoonmaken. Het is een goedkoop middel, ofschoon het niet veel gebruikt wordt. Nu, lezers, beproeft het in verschillende delen van het land om na te gaan, of er in enige districten een soort propolis wordt aangetroffen, die zich niet laat verwijderen.”

(Een collega-imker maakt me erop attent, dat met Vini de propolis ook heel goed verwijderd kan worden, en dat silicate de soude van dit reinigingsmiddel een bestanddeel is.)

In het Engelse blad Beecraft 1948/12 lezen we, dat het woord propolis betekent „vóór de stad” en dit heeft betrekking op het verkleinen van het vlieg-gat als verdedigingsmiddel.

In de Engelse taal komen enige uitdrukkingen met betrekking tot bijen voor, die wij niet kennen, zo „bee-line” voor hemelsbreed en „she has bees in her bonnet” letterlijk vertaald „zij heeft bijen in haar muts”. Maar de werkelijke betekenis is: „het mankeert haar in haar bovenkamertje”.

Dit gezegde heeft een imkerend echtpaar op een wedstrijd voor fantastische (dames)hoeden de eerste prijs doen winnen. Er waren 56 mededingers op een Hollywood-show. De muts bestond uit een glazen kooi, welke op een hoed van stro was bevestigd. Met ongeduld werd nu een zwerm afgewacht, maar deze kwam natuurlijk niet. Aan de vooravond van de show werd uit het sterkste volk

een pas uitgebouwd raam met jong broed en honing in de kooi gedaan, waarbij de bijen van verschillende ramen werden geschud. De kooi werd daarna dichtgenaaid en de muts voorzien van linten en kantwerk. De muts werd met een kleurig lint onder de kin vastgemaakt.

Toen de draagster in het strijdperk trad, ging het dadelijk rond: „Mrs. Luer has bees in her bonnet”. Nadat de parade der deelneemsters was afgelopen, kwam de leider der show op Mrs. Luer toe, bracht haar naar het midden der kring en vroeg zeer nieuwsgierig, of er werkelijk levende bijen in de muts zaten.

De bijen waren zo rustig, dat velen niet geloofden, dat zij leefden. Op de vraag werd het doodstil om het antwoord te horen: „Ongeveer 10.000 zijn er”, was het antwoord en Mrs. Luer wist door een korte beweging de zwerm van het raam te gooien. Hierop maakten de bijen zo'n kabaal, dat iedereen kon horen, dat het levende bijen waren. De leider vond deze hoed het beste wat hij tot dusver gezien had (dames met levende konijnen, kuikens, eenden, apen, slangen, katten, honden enz.) en de bijen met haar antwoord wonnen de prijs (A.B.J. 1948/10).

In het Maandblad van de Vlaamse Bieënbond van 1948/12 komen enige verslagen voor van een paar inkers-vergaderingen in België, waaruit het volgende:

1e. Er zou Amerikaans Broedrot vastgesteld zijn in de provincie Namen als gevolg van voeren met besmette ingevoerde honing. De bieëntelers moeten dus op hun hoede zijn. te meer nog daar de Acariose insgelijks slachtoffers heeft gemaakt in het Brabantse. De kwestie zal nader onderzocht worden.

De Eerwaarde Heer Haerens geeft omstandig verslag van de onderhandelingen, die hij in de laatste maanden voerde met Nederlandse afgevaardigden betreffende het reizen met bieën naar Nederland.

2e. De ziekten leveren een bestendig gevaar op voor onze bieën; men zal vooral zorg dragen geen ingevoerde honing aan onze bieën te voederen.

In de Bienenvater 1949/2 deelt Othmar Leopold mede, dat er van de hand van Abt Warré een interessant boek is verschenen, dat het begin is van een nieuwe honing-therapie. Le Rucher Wallon (Waalse Bijenstand) heeft uit het boek enige stukken opgenomen, die onze bijzondere aandacht vragen:

„Het is beslist waar, als hij beweert, dat elke honingsoort door zijn oorsprong een bijzondere geneeskraft voor bepaalde ziekten heeft.

Zo is bij ziekten aan keel en luchtwegen de honing van coniferen te gebruiken, het beste in thee. De donkere dennen-honing is zeer aan te bevelen.

Tegen maaglijden, slechte spijsvertering en oprispingen de honing van sinaasappel-bloesem, klaver en esparsette, te gebruiken als voedsel of als drank (honingwater).

Tegen leverziekten honing van lavendel, salie en rosmarijn. Tegen bloedarmoede en ondervoeding 50 tot 100 gram heide- of boekweithoning per dag. Bij zenuwstoringen moet men gedurende lange

tijd tweemaal per dag, 's middags en voor het naar bed gaan, telkens 50 gram honing van linde of sinaasappel-bloesem gebruiken.

Bijzonder van belang is honing als voedsel voor kinderen.

Geef de kinderen toch reeds in hun prilste jeugd honing in de melk, vervang de suiker overal door honing. De gevreesde zomer-darmcatarrhe der zuigelingen, die vaak de dood tengevolge heeft, kan vermeden worden, wanneer men honing bij de melk doet. De in de honing aanwezige zuren verhinderen, dat de melk gaat klonten maar maakt dat deze tot fijne korrels worden, die licht verteerbaar zijn. De rachitis waagt zich niet aan een met honing gevoed kind”.

Leopold besluit zijn artikel met:

„Is de bijenteelt in Oostenrijk weer eenmaal op de vroegere hoogte, dan moet door een flinke organisatie de benodigde „medicinale” honing verzekerd zijn. Reeds thans moet de geneeskraft, vooral van onze eigen honingsoorten, onderzocht worden.”

Volgens een artikel van Wm. T. Gran van Perysburg Ohio in Gleanings 1949/3 voert deze zijn bijen gestroomlijnd; deze wijze van werken vermindert volgens hem hoofd- en rugpijn. Hij kan met de door hem geconstrueerde machine 20 bijenvolken in 8 à 10 minuten van voedsel voorzien. Twee man zijn in staat 400 volken per dag te voeren.

Het apparaat bestaat uit een tank van ongeveer 300 liter, een pomp gedreven door een 1½ pk-motor en een vulslang van ongeveer 15 meter, voorzien van een kraan (zoals wij die aan de benzinepomp kennen). Dit alles is op een houten raam gemonteerd en het apparaat kan op een vrachtauto vervoerd worden.

Volgens een foto is de voer-inrichting in de kasten evenwijdig aan de ramen aan één der zijkanalen. Een gat in de dekplank correspondeert hierop. Een helper neemt het deksel van de kast, de vulbuis wordt door de opening gestoken en de pomp zorgt voor het vullen.

Het maken van de suikerstroop geschiedt als volgt:

Gebruikt wordt een tank van een 450 liter, waarin een roer-inrichting, stoom kan ingelaten worden om het water te verwarmen. Men doet 70 à 90 liter water in de tank, dit wordt door stoom verwarmd, de roerinstallatie wordt in werking gesteld en de suiker toegevoegd. De samenstelling wordt met een gewone vochtmeter nagegaan en naar wens meer water of suiker toegevoegd.

„We hebben bemerkt, dat het aanbeveling verdient, een dikke stroop te voeren, zelfs als drijfvoer, daar het de bijen veel kracht kost om dunne stroop in te dikken.”

Naschrift van de Redactie van de Gleanings:

„De huidige opvatting schijnt te zijn, dat een redelijke dikke stroop, zowel voor lente als herfst aanbeveling verdient en dat een kleine hoeveelheid dunne stroop practisch waardeloos is. Als bijen voedsel nodig hebben, geef hun dan een flinke hoeveelheid. Een theelepeltje tergt hen slechts.”

Jékavé.

Vragenrubriek

Nu in aller belang gebroken is met het beantwoorden van vragen per brief, waar slechts één van onze 22.000 leden lering uit kan trekken, deel ik nog even mede, dat ik voelende, dat een vraag een spoedantwoord nodig maakt, uit eigen beweging voorlopig schriftelijk antwoord zenden zal. Vragen echter, die tijdig ingezonden konden zijn, worden onherroepelijk alleen in deze rubriek opgenomen.

En nu enige wenken:

1. Schrijf Uw vragen op een apart stukje papier en zo kort mogelijk.

2. Doe er een apart briefje met eventueel nodige toelichtingen bij.

Door Uw vraag in een gewone brief te verwerken kunt U zelf oorzaak er van zijn, dat vertraging ontstaat.

Bathmen

G. J. Lankkamp

Vraag 60: Ik las in het Bijenboekje van Aug. v. Gijsel te Someren over de omhang methode het volgende: „Als een volk de broedkamer nagevoeg heeft volgebouwd, dan geven wij het zo'n zelfde broedbak met uitgebouwd raat of kunstraat er onder. Zodra de moeder in de onderste bak aan de leg is plaatst men een moerrooster tussen beide bakken; dan kan men na drie of vier weken honing slingeren". Maar kan er in deze bak, die toch de broedbak van het vorige najaar is geweest geen suiker meer zitten van het vorige najaar of van de voorjaars voeding? Als dit zo is dan is deze methode toch fout. Ik woon aan de rand van de stad met in het voorjaar kastanjebomen en in de zomer enkele lindebomen, veel stadstuinen en weiland. Zou ik deze methode bij mij kunnen toepassen zo U ze goed vindt? Bij voorbaat mijn oprechte dank.

C. P. te L.

Antwoord: Bij het Omhangen moet, zoals U goed begrepen heeft, worden opgelet, dat geen suiker-ramen boven blijven. Deze dus, als ze er zijn, in de onderste afdeling laten en boven een raam met raat of kunstraat. De Omhang-Methode is speciaal geschikt voor streken met voorjaars-dracht en vroege zomerdracht, dus ook voor U.

Vraag 61. Volgens het boek van Schotman zijn er enkele soorten duizendpoten die de larven van de wasmot te lijf gaan en deze opruimen. Kunt U mij mededelen welke soorten dit zijn, met liefst de Lat. benaming, of kunt U de namen hiervan te weten komen?

J. B. te W.

Antwoord: Heeft één onzer lezers wel eens een duizendpoot gezien in 'n bijen-woning? Daar toch zou de larve van de wasmot moeten worden te lijf gegaan. Met 99% zekerheid zullen we dus wel kunnen zeggen, dat deze mededeling in het bedoelde boek niet geldt voor onze

omgeving; maar... er zijn meer dan 800 soorten duizendpoten, zodat het mogelijk is, dat buiten ons land of buiten Europa levende soorten een wat andere leefwijze hebben. De mogelijkheid bestaat, dat men gezien zou kunnen hebben, dat een dode larve van de wasmot werd verorberd door een miljoenpoot. Dit „broertje" van de duizendpoot houdt wel wat van lijken, hoewel hij in hoofdzaak planteneeter is.

Weet één onzer lezers hier meer van te vertellen, dan houden we ons aanbevolen.

Vraag 62: Daar ik enige kasten wil hebben wou ik gaarne weten wat eigenlijk de beste bijenkasten zijn, o.a. de V.S.-kast verbeterde Simplex of de gewone Simplexkast doch geen dubbelwandige, deze moet te koud zijn en de enkele ook goedkoper.

N. V. te N.S.

Antwoord: Lees in dit nummer eens het nader antwoord op Vraag 54 g.

Nader antwoord op vraag 54 g. De heer G. Lammers, directeur der H.B.S. te Vlissingen schreef voor U: Ik heb de eer U te berichten, dat twee kasten, die ik maakte naar aanleiding van: „Waarom ingewikkeld, als het eenvoudig kan" door A. Lubbers, Maandblad 1948 no 3, mij uitstekend voldoen.

De beide volken zijn uitstekend de winter doorgekomen en bij de inspectie bleken ze het beste in het broed te zitten. Beide volken vliegen zelfs bij een temperatuur van 7 graden als de dubbelwandige kasten zelfs geen teken van leven geven.

Vraag 63. Gaarne zou ik Uw advies inwinnen inzake reizen naar koolzaad en „spuitgevaar". Er wordt meen ik tweemaal gespoten. De

eerste bespuiting kan men afwachten en daarna de volken plaatsen. Maar nu de tweede maal.

Er zijn m.i. drie mogelijkheden: 1. thuishalen - bijgevolg geen of kleine oogst. 2. Weghalen en later weer plaatsen - veel werk en kosten. 3. Kasten sluiten en als het gevaar geweken is weer openen.

J. W. F. te A.

Antwoord: Toevallig geeft 't hoofd-artikel (Maandpraatje) in het April-nr. van ons blad U alle gewenste inlichtingen.

Vraag 64. Op 1 April moest ik verhuizen (ongeveer 6 à 700 meter.) Kan ik op deze afstand mijn bijen verplaatsen?

W. de B. te M.

Antwoord: Zoals U (voor dit spoed-geval) reeds per briefkaart werd medegedeeld, kunt U nu Uw bijen niet meer over deze korte afstand gewoon verplaatsen. Dit kan alleen tijdens de winterzit.

Moet verplaatsing toch geschieden dan eerst de bijen op een plaats brengen ten minste 5 K.M. van de oude stand. Na enige weken kunnen de bijen naar de nieuwe standplaats worden overgebracht.

In het vervolg plaatst de Heer Lankkamp alléén de vragen. In dringende gevallen voegt hij er zijn antwoord aan toe. De beantwoording is verder aan de lezer! Maak Uw antwoord kort en vermeld het nummer van de vraag! Zend Uw antwoord aan de heer G. J. Lankkamp te Bathmen. Als meerdere lezers ongeveer hetzelfde antwoord geven, worden die niet alle geplaatst. Waar dat nodig is, vat de heer L. de antwoorden samen.

Red.

Afdelingsberichten

Afd. Bilthoven, Utrecht en Bunnik

GOED BEZOCHTE LEZING VAN DE BIJENTEELTLERAAR M. HUBERTY OP 26 MAART TE UTRECHT

Verheugend was het, dat zoveel imkers van ver buiten de stad aanwezig waren.

Hr. Huberty werd ingeleid door de heer Kuiper, voorzitter van afd. Bilthoven.

De heer Huberty is in Luxemburg een van de leidende figuren op bijenteeltgebied. Hij is redacteur van het Luxemburgse bijenteelttijdschrift „Die Lux. Bienen-Zeitung", reizend bijenteeltleraar, en een der voornaamste koninginnetelers.

In het eerste deel van zijn zeer onderhoudende en geestige voordracht deed hij ons kennis maken met zijn kleine vaderland.

Na de pauze kwam de Luxemburgse bijen- en koninginneteelt aan de orde.

Er is een hechte imkersorganisatie met 1700 leden, de normale regeringssubsidie van fr. 10.000 werd dit jaar verdrievoudigd en zal komend jaar worden verviervoudigd.

Favoriet is de Duitse achterbehandelingskast, vooral de Alberti, opgesteld in een paviljoen.

Huberty overwintert ondanks strenge winters op 24 Alberti-ramen. En met succes.

De oogsten zijn vrij groot, voor het gehele land ongeveer 300.000 pond; hoofddrachtbronnen zijn: vruchtboemen, (vooral kersen) acacia, klaver en gulden roede.

De linde honingt slecht en heide is zeer schaars.

De afzet van de honing is zeer moeilijk, zodat de Luxemburgse imkers veel van de Benelux verwachten.

Hopelijk worden ze niet teleurgesteld.

De officiële prijs bedraagt ongeveer F. 3.50 per kg. De verkoopprijzen bewegen zich echter op een veel lager niveau, ongeveer F 2.40.

Spreeker roerde ook het merkwaardig systeem van Pater Dugat aan.

Volgens dit systeem worden verschillende volken op elkaar geplaatst, gescheiden door moerroosters en voorzien van vele vlieggaten. De volken werken gezamenlijk in dezelfde, op elkaar geplaatste honingkamers. De resultaten zouden aanmoedigend zijn.

De koninginsteelt staat op een hoog peil; de veredeling is omstreeks 1929 begonnen. Eerst werd het ras van Sklenar gebruikt, waarna tijdens de oorlog op het grijze Carnicaras van Hans Peschetz overgegaan werd.

De Luxemburgse imkers hebben enige bevruchtungsstations tot hun beschikking, gelegen in een bijenvrij gemaakt gebied met een straal van 4 km.

Geteeld wordt door middel van het enten van larven van 36 uur oud in kunstmatige cellen, gevat in houten napjes.

In de kunstmatige cel wordt een klein dropje regenwater gebracht, om het overbrengen der larven te vergemakkelijken.

De bevruchtungskastjes worden veel van Hollandse kaaskistjes gemaakt. Ze lijken veel op het systeem Graze.

De gehele teeltprocedure werd verduidelijkt door het tonen van alle gebruikte hulpmiddelen en materialen, waarvan er vele van sprekers eigen vinding waren.

Spreeker eindigde met de mededeling, dat bezoekers in zijn huis en op de stand steeds welkom zijn.

Met een dankwoord besloot de heer Kuiper deze uiterst interessante lezing en deelde nog mede, dat de afd. Bilthoven een Pinksterimkerreis wil organiseren naar Luxemburg; opgeven bij de secretaris de heer J. van Dijk, Van Goyenlaan 39, Bilthoven.

Afd. Bussum en Omstreken

De afdeling Bussum en Omstreken organiseerde gedurende de afgelopen winter een timmercursus met het doel alle leden in de gelegenheid te stellen gezamenlijk bijenkasten te maken.

Onder de bekwame leiding van de heer B. Jansma vormde zich al spoedig een kern van actieve leden, die er niet tegen op zagen zich iedere week drie avonden voor de gemeenschappelijke zaak ter beschikking te stellen.

De heer Jansma had voor dit doel een dubbelwandige kast ontworpen waarbij de honingkamer dwars over de broedkamer geplaatst wordt, hierdoor is het gebruik van een moerrooster overbodig.

Teneinde ook die leden in te schakelen, die niet zo vaardig zijn in het gebruik van hamer, zaag en

beitel, werden de onderdelen zoveel mogelijk pasklaar gemaakt, zo werden b.v. de buitenranden machinaal van zwaluwstaarten voorzien.

Op de foto ziet men de heer Jansma (2e van rechts) met enige medewerkers te midden van een aantal hunner producten. T.

Afd. Gooiland

Op 16 Maart hield de heer Dr. J. J. Smith, bioloog te Wassenaar, een lezing met lichtbeelden voor de leden der afd. Gooiland, de plaatselijke Natuurhistorische- en Aquariumvereniging over statenvormende insecten (mieren, wespen, hommels, bijen enz.). Vooral van het leven der termieten vertelde spr. vele merkwaardige bijzonderheden. Ook stond hij stil bij de vraag, hoe de bijenstaat ontstaan is. We moeten aannemen, dat de bijen in het verleden niet in staten hebben geleefd; uit dat verleden zijn we door de fossielen zeer veel gewaar geworden. Helaas leent de bij er zich niet voor om fossiel te worden. Dr. Smith toonde een stuk barnsteen met een aantal mieren, die in aanraking moeten zijn gekomen met uit bomenlekkende hars en zo door verstening voor ons bewaard zijn gebleven.

Nadat nog 'n Amerikaans filmpje over termieten en een Nederlandse onderwijsfilm over de koninginpage werd gedraaid, dankte de voorzitter de heer Smith voor zijn buitengewoon mooie lezing.

Afd. Rotterdam

Maandag 11 April heeft Dr. Minderhoud een lezing gehouden met als onderwerp: „De taal der bijen”. Spreker begon zijn betoog met een bespreking over de vraag: „Hoe ver vliegen de bijen”. Hij toonde aan,

20 Maart j.l. overleed rustig, in de ouderdom van 88 jaar, ons geacht medelid **Tjalling Jellema**.

Hij was bijna 40 jaar geleden een der oprichters en bestuurslid van onze afdeling en is sindsdien altijd een trouw lid geweest, die velen van dienst was met zijn door jarenlange ervaring verkregen kennis.

In hem heeft de afdeling een verdienstelijk lid verloren; een echte dierenvriend en een ware bijenvader is van ons heengegaan. Zijn nagedachtenis zal dan ook steeds bij ons in hoge ere blijven.

Afd. Beetsterzwaag en Omstreken.

dat, alhoewel wij wel het een en ander van de bijen weten, er toch ook nog veel nader onderzocht moet worden en op oplossing wacht. Hij behandelde interessante zelf genomen proeven, die met veel aandacht werden aangehoord.

Vervolgens ging hij over tot zijn eigenlijk onderwerp van de avond. Ook op dit terrein heeft Dr. Minderhoud zelf een uitgebreid onderzoek ingesteld. Hij liet in zijn rede uitkomen, dat de bijen in staat zijn mededelingen te doen betreffende diverse drachtbronnen en elkaar door kunnen geven waar deze liggen, m.a.w. de richting, de afstand en de rijkheid van de gevonden bron. Ook dit gedeelte, waarbij Dr. Minderhoud op zijn bekende prettige wijze het gehoor wist te boeien, werd door de leden op hoge prijs gesteld.

Na afloop volgde een geanimeerde gedachtenwisseling.

Afd. Goeree en Overflakkee.

Op Dinsdag 22 Maart hield onze afdeling haar Jubileum-vergadering in Hotel Spee te Sommelsdijk, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan.

De zaal was feestelijk versierd met bloemen en palmen.

De voorzitter J. Mastenbroek sprak een welkomstwoord tot de aanwezigen in 't bijzonder tot de dames, de 84-jarige geridderde heer Keijzer, de heer v. d. Broek, lid Hoofdbestuur voor Utrecht, en de heer v. Willegen, assistent Rijksbijenteeltconsulent. Hij herinnerde aan het verscheiden van de twee oudste leden Voogd en de Vriendt. Deze werden door één minuut stilte in acht te nemen herdacht.

Het bestuurslid den Eerzamen sprak daarop de heer Keijzer, die als secretaris van de Flakkeese Boerenbond de oprichtingsvergadering leidde, met enkele waarderende woorden toe en bood hem het Ere-lidmaatschap aan.

Besloten werd Ir. Mommers te verzoeken een soortgelijke excursie te houden als vorig jaar. Tevens werd besloten in de toekomst praat-avonden te beleggen.

Na de pauze werd vertoond de film: „Naar het land der Krainerbij”, met toelichting door de heer v. d. Broek.

Voor een bijna geheel gevulde zaal werd daarna door leden en medewerkers een bijenrevue opgevoerd, getiteld: „Geef ze de ruimte”, welke zeer in de smaak viel.

De conferencier, de heer Oud, gaf ook enige prachtstukjes ten beste. Het was ongeveer 1 uur geworden, waarna de deelnemers met bussen naar hun woonplaats werden vervoerd. Al met al een waardige herdenking.

Afd. Leeuwarden.

„LJOUWERT YN 'T GOUD” (Leeuwarden in het goud)

Het was Zaterdag 26 Maart precies 50 jaar en 2 dagen geleden, dat de afd. Leeuwarden en Omstreken werd opgericht, aanvankelijk met 13 leden.

Ter herdenking hiervan was de grote en smaakvol versierde Harmoniezaal vrijwel geheel bezet met ruim 600 imkers en hun familieleden, alsmede vele deputaties van zusterafdelingen. Het geheel had het aanzien als de jubileumdag in Assen.

Voor het Hoofdbestuur was de heer van Rooijen aanwezig. Verder de Alg. Secr. Groenveld, de Directeur van afd. Handel Seuninga, Land- en Tuinbouwconsulenten en voor het gemeentebestuur wethouder Geerts.

De enige nog in leven zijnde oprichter, de heer L. Venema te Wieu-erd woonde de viering bij. Er waren vele bloemstukken, waaronder van de NFO en verschillende afdelingen. Door het Hoofdbestuur werd

een zilveren medaille, door de heer Joustra een exemplaar van „Het kleine Bijenboek” aangeboden.

Na felicitaties enz. werd de revue „Ljouwert yn 't Goud” opgevoerd, waarin enige schetsen uit het imkersleven, alles in de Friese taal. „De Skotse Trije”, de volksdans in Friese klederdracht, vormde een waardig slot van deze onvergetelijke dag.

Eén spreker vertelde, dat vrijwel alle afdelingen in Friesland uit afd. Leeuwarden zijn gegroeid. Dit is echter slechts met 3 afd. het geval.

En nu met onversaagde moed en vasthoudendheid de volgende 50 jaar tegemoet!

Officiële mededelingen

ALGEMENE VERGADERING

Op de vorige Algemene Vergadering is de wens uitgesproken de discussies te bekorten door financiële vragen enige tijd voor de vergadering schriftelijk bij de accountant in te dienen.

De afgevaardigden worden verzocht deze vragen rechtstreeks te zenden aan de heer W. H. van Mourik, Mauvelaan 6 te Rotterdam-N.

RAPPORT COMMISSIE NAZIEN BOEKEN 1948

Aan de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, Wageningen.

Mijne Heren,

Ondergetekenden, daartoe gemachtigd door de afdelingen Assen en Albergen, welke afdelingen door de Algemene Vergadering zijn aangewezen om de kascommissie 1948 te vormen, delen U mede, dat zij op 19 April 1949 te Wageningen de rekeningen over 1948 hebben nagezien.

In de bespreking, die zij hebben gehad met de heren van Mourik, Seuninga en Groenveld, zijn verschillende punten der rekeningen ter sprake gekomen, waarbij de gestelde vragen op de meest bevredigende wijze zijn beantwoord.

Zij zijn tot de conclusie gekomen, dat het financieel beheer onzer vereniging op de juiste wijze is gevoerd. Met bijzondere voldoening hebben zij geconstateerd, dat de afd. Handel belangrijk betere resultaten heeft opgeleverd dan het vorige jaar.

Zij stellen U derhalve voor, de secretaris-penningmeester en de directeur voor het gevoerde beheer te dechargeren.

Tenslotte delen zij U mede, dat zij de notulen van de Algemene Vergadering 1948 hebben goedgekeurd.

Hoogachtend,

Voor de afd. Assen:
w.g. R. PEDDEMORS
Voor de afd. Albergen:
w.g. A. BRUGGEMAN

Afd. Soest

Met leedwezen geven wij kennis dat op 24 Maart j.l. is overleden de heer J. Buninga in de leeftijd van 78 jaar.

Met hem is de oudste imker van Soest heengegaan die gedurende vele jaren een trouw lid van onze afdeling is geweest.

Hij ruste in vrede.

Er is in de zaal een gouden collier gevonden. Terug te bekomen bij Directie Harmonie.

ATTENTIE

Onze voorraad Januari-nummers is uitgeput. Om de leden, die hun jaargangen inbinden, te kunnen gerieven, stellen wij toezending door hen, die het maandschrift niet bewaren, op prijs. Adres: Bijenhuis Wageningen.

Dank voor de moeite! Red.

Voorwaarden voor de „verhuur” van bijenvolken ten behoeve van de bestuiving van het fruit.

Verplichtingen van de imker:

- 1e De bijenvolken moeten tijdig in de boomgaard aanwezig zijn d.w.z. uiterlijk bij het begin van de bloei van de vruchtbomen.
- 2e De verzorging van de bijenvolken geschiedt door of vanwege de imker.
- 3e De volken mogen zonder toestemming van de fruitteler niet worden verwijderd vóór het einde van de bloei.
- 4e De imker moet op verzoek van de fruitteler de volken verspreid plaatsen in de boomgaard. De spreiding zal echter niet verder gaan dan tot groepen van tenminste 5 volken per ha.
- 5e De te verhuren volken moeten voldoen aan de volgende eisen:

A Korfvolken.

- a het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.
- b Eitjes en broed moeten in alle stadia aanwezig zijn. Verzegeld broed moet zichtbaar zijn.
- c Tenminste 5 raten moeten door de bijen zijn bezet.
- d Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

B Kastvolken.

- a Het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.

- b. Eitjes en broed moeten in alle stadia aanwezig zijn in tenminste 4 raten
- c. Het volk moet tenminste op 6 raten zitten.
- d. Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

Verplichtingen van de fruitteler.

- 1e De fruitteler betaalt aan de imker vóór het einde van de bloei f 7.50 per „gehuurd” volk.
- 2e De fruitteler zal zijn vruchten niet spuien en of s'ruiven met voor de bijen giftige stoffen gedurende de bloei.
- 3e Hij zal er tevens voor zorg dragen dat andere, door de bijen druk bezochte planten gedurende de bloei niet in aanraking komen met giftige stoffen. Hij zal het nodige doen om te voorkomen dat slo'en of andere drinkplaatsen van de bijen worden vergiftigd.
- 4e De fruitteler zal zorgen dat een behoorlijke standplaats aanwezig is voor de bijenvolken en draagt er zorg voor dat de bijenvolken niet verplaatst worden.
- 5e Indien vee in de boomgaard komt moet de fruitteler voor een voldoende afrastering rond de bijenstand zorgdragen.

Contrôle.

De fruitteler heeft het recht één of meer deskundigen te verzoeken te controleren of de geleverde volken aan de gestelde eisen voldoen. Tijdig zal aan de eigenaar der volken bericht worden gezonden wanneer de contrôle plaats heeft, zodat deze daarbij aanwezig kan zijn.

Arbitrage

Indien er geschillen zijn, die onderling niet kunnen worden opgelost kan een beroep worden gedaan op de Rijksbijenteeltconsulent of een van zijn assistenten. De uitspraak daarvan is bindend voor beide partijen.

Aan de medewerkers

Verschillende artikelen en ingezonden stukken konden wegens plaatsgebrek niet in dit nummer worden opgenomen.

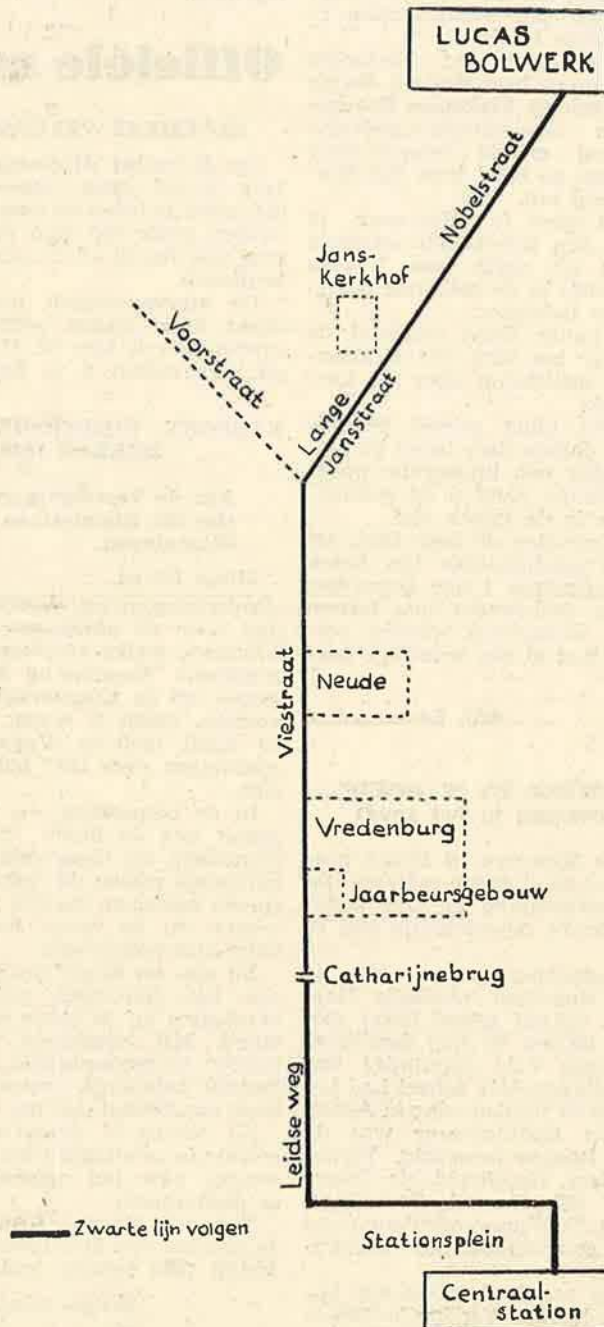
Adres Redactie en Administratie

Bijenhuis, Wageningen. Postrek. No. 27772. Tel. 2863.

Algemene Vergadering 16 Mei te Utrecht

Hoe kom ik bij Esplanade?

Te voet: plm. 20 minuten
Bus: Lijn 2

NIEUWE ARTIKELEN

De Koershof kan U een keur van imkersartikelen leveren, waaronder vele, die U vergeefs elders zoekt.

Dit zijn speciale Koershof producten:

1. De Koershof kast, beter van constructie en afwerking, praktischer om mee te werken, standaard uitvoering (zonder ramen) f 34.75
2. Het Koershof raam met extra zware toplat, Simplexmaat, zonder wasmotgleuf f 0.20
3. Wolman behandeling, blijvende bescherming van kasten tegen rotting en houtworm f 2.—
4. Draad, vertind, smelt goed in, op klosjes f 0.75 (ca. 1 ons) op spoelen (ca. ½ kg) f 2.75
5. „Hive tool”, de praktische, Amerikaanse steekschraapbeitel, geheel staal f 3.30
6. Koershof voederbakje voor snel- en drijfvoeren, inh. 3 liter, geen dode bijen f 3.50
7. Vliegkatvoedertoestel syst. Boardman f 1.50
8. De Koershof „Billy”, de meest praktische en meest gebruikte be-roker ter wereld, die alles brandt (blad, hooi, turf, tabak, mos) f 9.75
9. Bijendichte stroopgleter f 10.75
10. Bevruchtungskastje, Zwitsers model, met 3 halve Simplexramen en voerbakje f 5.75
11. Introductiekooitje Koershof, met glashelder plastic ruitje f 1.50
12. Introductiekooitje „Wohlgemuth” f 1.20
13. Een soliede slinger voor 3 broedkamer- of 6 honingkamer-ramen voor slechts f 89.—
14. Een praktische stal voor 4 kasten f 92.50

Naast deze speciale Koershof-artikelen leveren wij U vrijwel de meeste imkersartikelen uit voorraad of op korte termijn; tegen dezelfde en vaak tegen lagere prijzen.

Korven, mooi model, 1e kwaliteit	f 6.—
Schepkorven, grote maat	f 3.50
Handschoenen, 2 maten, geheel canvas	f 5.65
Idem, box-calf met canvas mouw	f 8.40
Bijenskap, beter model, groot vizier	f 3.50
Honingflacons, compl. met metalen deksel, karton- en perkamentinlage, p. 100	f 15.—
Idem ¼ kg inhoud, compl. per 100	f 11.00

en nog veel meer kan de Koershof U leveren.

Vraagt U ook eens aan? Gratis circulaires over Carnika koninginnen, honingslinger, Koershof kast, wolman behandeling, Flitsen.

DIEPENVEEN
Tel. 337 (K 6709)
GIRO 56505

SPEURBIJTJES

TE KOOP: 20 complete lege Simplexkasten. Ook gene- gen te ruilen voor bijen. DOORNBOSCH, van 't Hofstraat 93, Haarlem.

TE KOOP: 6 raamse Bijenkastjes, Merk Simplex met raampjes en afstandblikjes, geel gecreosoot à f 4.— per stuk. F. TH. KESSELER, Rijksweg C116, Malden.

TE KOOP: In goede staat verkerende ronde Korven. Emmen, Molenkamp 15.

TE KOOP: 9 zo goed als nieuwe Fruitteeltbijenkasten, gedeeltelijk met en gedeeltelijk zonder ramen, voor elk aanmemelijk bod. Bij: H. DE KRUYF, Loerikse- weg H 247a, Houten (Utrecht).

TE KOOP: 2 Simplexkasten, 5 V.S.-kasten. Alle zo goed als nieuw. J. v. LAGEN, Putterweg 7, Gar- deren.

TE KOOP: Bloemenhoning en Heidehoning. Te bevr- agen bij: W. J. MEBELDER & ZONEN, Doetin- chem S 68.

TE KOOP: 10 Korfvolken in prima staat. H. MIDDEL- BRINK, Kallencote 38, Post Steenwijk.

TE KOOP: 7 prima Kastvolken, 1 Korfvolk, in goede staat. Wegens afschaffing. H. WINTERS, Blijden- stein, Ruinerwold (Drente).

TE RUIL AANGEBODEN een observatie Kast, tegen een goed Korfvolk. C. SCHELLINGERHOUT, Zeg- veld Meije 259a.

GEVRAAGD: Sterke Hollandse Bijenvolken op ramen (zonder de kasten), normale Simplexmaat. G. SCHRIJVER, Boedelhofdijk 627, Eefde (bij Zutten).

GEVRAAGD: een in goede staat verkerende Kunst- raatpers, maat 22 x 35 door JELKE J. TIENSTRA te de Wilp (Groningen).

IN HET KOMENDE ZWERMSEIZOEN kunnen wij leveren 150 Voorzwermen à f 12.—, bij 25 en meer korting. G. STEENGE, Ermerweg 35, Emmen (Drente).

DEZE ZOMER enige zwermen en moeren te koop uit een stal van 60 kraiervolken, zwermen f 20.— en moeren f 7.50 franco. VAN HATTEM, A 771, Slic- drecht.

WIJ HEBBEN in het laatst van Mei en de maand Juni oude Koninginnen af te geven, gemerkt en geknipt à f 2.—. Eventueel ook jonge koninginnen à f 6.—. Tevens nog een partijtje Kunstraat à f 6.— de kg. W. ZWART, Hemrik (Fr.).

3 Prima korfvolken, 3 kastvolken (Cacrinuskasten) alles zwaar bevolkt, bijenstand voor 5 korven en 4 kasten, lege korven, kasten, slinger, broed- en honingramen, gereedschap. Liefst in een koop. Zaadnoordijk, Oosterstraat 23, Ter-Apel (Gr.).

H. T. VAN DAM - JUBBEGA Fr.

Bijenpark-Magazijn van Imkersartikelen
Tel. 103 Hoornsterzwaag
Postgiro no. 217250

Wij leveren alles op het gebied der Bijenteelt tegen de laagste prijzen

Zie onze speciale prijslijst in Februari- nummer. Onze nieuwe rijk geïllustreerde prijscourant is gereed en wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

FEKA FEITEN

In heel imkerend Nederland wordt
thans beweerd,
Eenmaal een Feka-kast, steeds
weer begeerd.

Heeft U een kast nodig? Onze nieuwste
brochure met tal van cliché's en foto's over
onze diverse kasten, ruim 20 pagina's druk
zenden wij U gaarne gratis en franco.

FEKA HANDELSONDERNEMING
DUINWEG 4, SOEST, TEL. 2103 (K 2955)

GLASDEKRAMEN

Model A voergat voor en achter.
Model B voergat voor, midden en achter.
Alles voorzien van een extra zwaar voergaasje
Eenmaal geprobeerd en U komt er vast op terug.
Prijs A of B f 3.90; bij 10 stuks f 3.65 p. st. remb.

K. J. Bijlsma, Westersingel 29, Sneek

DEKPLANK „IDEAAL”

is werkelijk ideaal, de roep van honderden
imkers. Bestelt spoedig. Nieuwste type met
draaischijf. Simplexmaat f 3.-. Octr. aang. 134199.

VERKOOPKANTOOR DEKPLANK „IDEAAL”
Postbus 47 — Overschie
OOK BIJENHUIS — WAGENINGEN

HET BIJENHUIS

UW BIJENHUIS

EEN LID SCHRIJFT ONS:

Kast in goede orde ontvangen. Ik meen als meubelmaker uitvoering en hout
enigszins te kunnen beoordelen. Prima hout, keurige afwerking.

ONZE KASTEN: MEUBELMAKERSWERKI

En wij VERLAGEN de prijzen:

Simplexkast compleet	f 30.-
V.S. kast compleet	f 40.-
(inhoud: bodem, buitenranden, broed- en honingkamer, ramen en afstandblikjes).	

COLLECTIEVE AFDELINGSBESTELLINGEN:

Franco EN 5% korting op alle artikelen.

Wederverkopers, die onze artikelen zonder prijsverhoging leveren:

Amsterdam: J. Meijer v. Tuyt v. Serooskerkenweg 84.

Bloemendaal: J. Backhuis, Vijverweg 33.

Groningen: B. Amsinga, Paterswoldseweg 30.

Winterswijk: K. Loek, Kreilstraat 4.

PRIJSVERLAGINGEN:

Ponds-honingflacons, nieuw model, per 100	f 11.50
Schroefdeksels hiervoor per 100	f 2.75
Carton-inlagen	f 0.75
100 Honingflacons compleet, emballage inbegrepen	f 15.-
Rubber Handschoenen, zware kwaliteit	f 5.75
Afstandblikjes, per stuk 2 cent, per 100	f 1.75
Bijenvegers, prima	f 1.35

Telefoon 2863.
Postrekening 1171.
Bank: Twentsche Bank,
Wageningen.
Telegram-adres:
Bijenhuis-Wageningen.

KUNSTRAAT

Wij kopen oude Raat à f 1.25 per kg en zuivere Was à f 4.25
per kg. Werkloon voor het verwerken van zuivere Was tot
Kunstraat f 1.- per kg.

HET BIJENHUIS

W A G E N I N G E N